

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ES MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1939. ÁPRILIS 8.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

I. ÉVFOLYAM 8. SZÁM.

A magyar feltámadás újabb fejezete filmen!

HAZATÉRT A RUTÉN FÖLD

Felülmulja
az emlékezetes
sikerű
ÉSZAK FELÉ
történelmi mo-
numentálisát
és filmszerű
hatásait

A vitéz magyar
hönvédség
diadalmenete
Ruszinföldön
a közös
lengyel-
magyar
határ felé

BEMUTATTA ÁPRILIS HÓ 6-ÁN:

URÁNIA — DÉCSI — ÁTRIUM

SIESSEN LEKÖTNI!

PALATINUS FILM

BIZTOSITSON DÁTUMOT!

Bpest, VII., Erzsébet-kr. 56. Tel.: 133-453

HŰSVÉTI SZÁM

**A Paramount hagyományos
tavaszi parádéja**

**Claudette
Colbert
világfilmje**

Z · A · Z · A

Rendezte: **CUKOR GYÖRGY**

A férfi főszerepekben: **HERBERT MARSHALL** és
BERT LAHR - - - - **Albert Lewin** produkció

Megjelenés:
CITY és KAMARA

Már most felhívjuk figyelmét szenzációs repriseinkre:

Jeanette MacDonald

Marlene Dietrich

Montecarlo

Shanghai Express

Rendezte: **Lubitsch**

Rendezte: **Jos. v. Sternberg**

Gary Cooper

A hindu lándzsás

Rendezte: **Henry Hathaway**

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

I. EVFOLYAM 8. SZAM

Budapest, 1939 április 8.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI. Andrásy út 69.

Telefon: 113—305

Postatakarékpénztári
cekk számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

A kiadóhivatal vezetője:

Dienes-Oehm Egon

Előfizetési ár:

egy évre . . . 30 pengő

fél évre . . . 16 pengő

TARTALOM:

Magyar feltámadás, magyar film: Dr. Szöllősy Alfréd	1
Ki viseli a filmgyártás terheit és kockázatait: Morvay Pál	2
Az igazi filmforgatókönyv: Palásthy Géza	3
Filmkamara	4
Húsvét 1939. Magyar Miatyánk: Váczi Dezső	5
Mozi: Kiméljük a filmkópiákat: Simonyi Vilmos	6
Új filmek: Aranyat asszonyért	12
A zöld császár	12
Sziniiskola	13
Ajánlólevél	13
A titokzatos Mr. Moto	13
Premier Plan: Lohr Ferenc	14
Technika: Lámpafajták a korszerű film- gyártás szolgálatában: Makay Árpád	14
Hírek	17
Kinotechnikai Társaság	18
Híradók	18
Oktatófilm	19
Keskenyfilm	19
Amatőrfilm	19
Filmcenzura	20
Szerkesztői üzenetek	20

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.

Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423.

Felelős: Welker József.

MAGYAR FILM

Magyar feltámadás, magyar film

Irtta: Dr. SZÖLLŐSSY ALFRÉD

miniszteri tanácsos,
az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnöke.

Húsvét... halleluját hirdető harangok... üdítő-pirosító napsugár... virágba-
boruló fák... zöldülő erdők-mezők... csicsergő-daloló madarak. Husz év
óta most örvendünk először igazán jöitötöknek, mert a trianoni kereszt egyrésze
lehullott róluuk, testvéreinkkel együtt először zenghet énekünk a magyarok Istené-
hez... Hozsánna néked — magyar feltámadás!

Az elmúlt két évtized alatt a magyar filmek nagyrésze galádul megszüki-
tett határaink között szorongott, mert a rossz lelkiismeretű elnyomók a legártat-
lanabb magyar szótól, a művelt világ tízezrei által felkeresett és megcsodált
szépséges tájaink bemutatásától is félték-rettegtek. Hiába volt ez a merev el-
zárkózás: magyar szivben a magyar érzési sóha, sehol, semmiféle eszközzel
még elhomályosítani sem lehet.

Lehullott a trianoni kereszt egy része s ezen a területen is ismét szabadon
csenghet a magyar szó, akadálytalanul pereghet a magyar film.

Az utóbbi időben gyakran foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy filmgyár-
tásunk azon az uton haladjon-e, melyen eddig járt? Egyesek azt mondják, ne
keressen új utakat. Mások azt állítják: többet kell adnunk önmagunkból.

Ha néhány év filmtermésére gondolunk, megállapíthatjuk, hogy filmgyár-
tásunk *lokozatos* fejlődést mutat. Ez ama helyes álláspont előtérbejutásának
az örvendetes következménye, mely a filmgyártásban nem a mennyiségre, ha-
nem a minőségre helyezi a súlyt. A hangsulynak valóban ezen kell lennie s ezen
kell maradnia. Közismert szabály ugyanis az, hogy semmiféle silány termék-
nek sem lehet időtálló piaca. Ez alól a szabály alól természetesen a film sem
kivétel.

A minőség-filmek gyártása kétségkívül nagyobb összeget igényel. Ámde
az ilyen befektetésnek nem marad el a joggal várt gyümölcse sem. Nem aka-
runk példákra hivatkozni, mert ezzel egyes filmeket akaratlanul is reklamároz-
nánk. Beszél helyettünk a mozgóképzemeknek a lapokban naponta megjelenő
műsora, amelyből olvashatjuk, hogy a minőség-filmeket hányadik hete tartják
műsoron.

Mindebből azt a következtetést vonjuk le, hogy a filmgyártás terén —
nézetünk szerint — akkor járunk a helyes uton, ha a minőség-filmek gyártásán
marad a hangsúly. Ez a múlttal szemben mindenesetre új utat jelent.

Ez azonban egymagában még nem elég, nem minden. A lényeg az:
a minőség-filmekben adjunk magunkból mennél többet. Magyar a magyara-
nak, magyart a világnak — filmen is. Ez jelenti egyszersmind a keresztény
és nemzeti szellemet is. Magyar ember hazáját csak ebben a szellemben
szolgálhatja, hazája szebb jövőjéért csak ebben a szellemben élhet, dolgozhat.

Ki viseli a filmgyártás terheit és kockázatát?

E lap előző számaiban filmgyártó és filmkölszönzői oldalról több cikkben világitották meg (?) a magyar filmgyártás helyzetét és körülményeit. A cikkírók kimutatták, hogy a szegény gyártók és kölcsönzők viselik az összes terheket és kockázatokat, a mozisok pedig kizárólag a pénz bezsebelésével foglalkoznak. Kötelességünknek tartjuk ilyen provokáció után kimutatni: *hogyan is áll valóban ez a kérdés?*

A filmgyártás támogatására szolgáló méterfilléreket és kontingensjegy-díjakat állítólag a külföldi filmeket forgalombahozó kölcsönzők fizetik be. Állítólag igen, de a valóságban ők csak pénzbeszedőkként szerepelnek, hiszen a beszedett díjakat bőségesen, sőt túlságosan bőségesen áthárítják a mozisokra. Könnyen kimutatható volna, hogy egyes — különösen amerikai — filmvállalatoknál ez a tétel külön jövedelemforrásként szerepel. A filmgyártás támogatásának terheit tehát egyedül és kizárólag a mozisok viselik.

A kockázatnál már más a helyzet. Itt már megosztják a mozisok a kockázatot, de csak nagyon kevés esetben és kismértékben a filmgyártókkal. A kockázat fennmaradó nagyobbik részét a laboratóriumok, a nyersanyag- és egyéb hitelezők, továbbá a Hunnia és Film Iroda viselik.

Ritka, mint a fehér holló az az eset, amikor a gyártó vállalkozó legalább annyi saját tőkével kezd hozzá a gyártáshoz, mint amennyit egyedül az elsőhetes színházak előlege képvisel. Köztudomású, hogy nemcsak az elsőhetesek, hanem a másodikhetes és vidéki mozgószínház is ad előlegeket, mások pedig forgatható váltókat. De ez még mindig nem minden. A többi mozis kötelességet létesít látatlanban. Nem üzleti érdekből, hanem kizárólag a magyar filmgyártás támogatása iránt érzett kötelességből. És ezek a kötések ugyancsak fontos alapjául szolgálnak a hitelműveleteknek, a mozis szempontjából viszont, igen sajnós, sokszor veszteséges üzletet jelentenek.

Köztudomású, hogy — kevés számú kivételtől eltekintve — a közönség a magyar filmek iránt csökkent érdeklődésének ellenére — a mozisok minden magyar filmet tisztességes áron lekötnek és lejátszanak. Köztudomású, hogy %-os játszás ese-

Irta:

MORVAY PÁL

a MMOE ügyv. alelnöke

tén a magyar filmekért magasabb %-os kulcsot fizetnek, mint a külföldiekért. Már előre védekezünk azzal az ellenérvvel szemben, hogy améta-játszásnál a mozist semmi baj sem érheti, mert ha a bevétel kevés, kevés lesz a kölcsöndíj is. A rezi viszont semmivel sem lesz kevesebb, azt ki kell fizetni akkor is, ha a mozis leég a filmmel.

Lássunk egy gyakorlati példát. Egy utánjátszó színháznak rendelkezésre állna egy jó, közepes külföldi film, 30%-os kölcsöndíj mellett. A várható bevétel 5500 P. A kölcsöndíj, vigalmi és forgalmiadó levonása után marad a mozisnak rezsire és haszonra 3400 P. A mozis ezzel szemben kötelességérzetből magyar filmet játszik 35%-os kölcsöndíj mellett, bevesz vele 3500 pengőt, kölcsöndíj, forgalmi és vigalmiadó kiegyenlítés után marad 2100 pengője.

Nyilvánvaló, hogy kötelességérzete folytán a magyar filmgyártásért saját zsebéből 1300 pengős áldozatot hozott. És ez az áldozat igazán áldozat, mert egy egész év magyar filmterméséből 30 filmből csak egy Bors Istvánt lehetett leszüretelni, csak egy magyar filmmel lehetett igazán jó üzletet csinálni. A mozis tehát igazán csak kockázatot, anélkül, hogy kellő ellenértéket, — lehetőségeket kapna. A gyártó vállalkozó valóban kockáztatja néhány ezer pengős tőkéjét, viszont az általa befektetett tőke 5—10-szeresét jelentő teljes befektetés után mutatkozó teljes hasznot ő viszi el. Igaz, hogy gyakran nincs haszon, néha ráfizetés fordulhat elő, de a gyakorlati példák mégis annyira jők, hogy legalábbis elegendő számú magyar film készül.

Ebben azután a gyártókkal is egyetértünk. Sőt: ők tovább mennek. Ők nemcsak azt állapítják meg, hogy elég a magyar filmekből, hanem azt vitatják, hogy sok is a jóból és zártszámot akarnak rendszeresíteni. A zártszamba bejutóknak viszont további különleges kedvezményeket akarnak biztosítani. Mi ezek után csak azt kérdezzük: mi biztosítaná szabadverseny esetén a filmnek minőségét, aminek nem mindig van köze az előállítási árhoz?

Közismert pl. hogy az Atelier a Pusztai királykisasszony-nál mutatkozó gyártási költség-többletet a Bors István-nál takarította meg. Ennek ellenére a Pusztai királykisasszony megbukott, a Bors István kiróbbanó siker.

Ez a cikk nem támadás akar lenni a gyártók és a mai gyártási rend ellen, hanem védekezés a gyártók támadásaival szemben, akik pozíciójukat a mozisok rovására indokolatlanul és túlzottan meg akarják erősíteni. A tervezett és javasolt intézkedések esetén egészséges szabadversenytermékek helyett a protekcionizmus gyomnövényeivel fogunk megismerkedni, a tehetségek helyett pedig talpnyalók és politikai kegyencek fognak érvényesülni. A zsidókérdést a törvények elintézik, a keresztények között pedig nemzeti érdekből biztosítani kell a szabadverseny lehetőségét.

Befejezésül beszéljünk még valamiről — ami nincs: a tőkéről!

Egyesek a tőkehiányban jelölik meg a filmgyártás fejlődésének legfőbb akadályát és gyártási célokra tőkét akarnak — természetesen a mozisok megterhelésével — előteremteni.

Eltekintve attól, hogy a filmgyártást az egész világon komplikált hitelműveletekkel finanszírozzák — tudomásul kell vennünk, hogy tőkeszegény ország vagyunk és nekünk méginkább szükségünk van ú. n. hitelkonstrukciókra. Szakmánk egészséges életerejének fényes bizonyítéka, hogy mi úgyszólván teljesen tőke nélkül tartjuk fenn komoly filmgyártásunk rendszerét. Ellentétben azokkal, akik ezt a rendszert gúnyolják és ostorozzák — köszönetet és hálát nyilvánítunk ki azokkal szemben, akik ezt a kártyavárat felépítették és fenntartották. E kártyavárrak segítségével Magyarország ma 3—4,000.000 pengőt fordít filmgyártásra és komoly filmkultúrával dicsekedhet. Ezek a kártyavárrak voltak a gyakorlatban acélerődőknek bizonyultak és talán éppen azok gyengítenek meg a filmgyártás pozícióit, akik mindenáron tőkéhez akarnak juttatni. Ez az állítás első hallásra talán abszurdumként hat, de ha meggondoljuk, hogy összeomlott konstrukciók helyett mindig akadnak újabb konstrukciók — alighanem helyes a feltevés, hogy elveszett tőkék helyett, nem tudunk majd

újabb tőkét teremteni. A konstrukciókat csak leleményes, ügyes üzletemberek tudják összehozni, az államilag előteremtett tőkéhez esetleg, sőt valószínűleg avatatlan, könnyelmű kezek jutnak majd hozzá és félt, hogy hamar a nyakára hágnak:

Minden indok mellett szól, hogy mellőzzünk minden felesleges beavatkozást a film gazdasági életében. Egyetlen beavatkozás jogosult és ez a filmek tárgyát illeti. Jogosult a panasz a könnyű fajsúlyú filmtermékek túlsúlya tekintetében. Itt azonban a felügyeleti hatóságok

anyagi eszközök nélkül is szabályozóan léphetnek fel. Vigyázni kell azonban, hogy a másik végletbe ne essünk és ne akarjunk csupa századbeli klasszikusokat filmrevinálni, mert ezt mindennek lehet nevezni, csak fejlődésnek nem. Tökéletesen igaza volt Daróczy József úrnak akkor, amikor modernebb, merészebb és nem egészen fehér filmmesék feldolgozásának lehetővé tételére kért intézkedést, mert a magyar film csakis így lehet igazán versenyképes és csakis így lehet kultúránk őszinte képviselője és harcosa!

Az igazi filmforgatókönyv

Nem a való hát: annak égi mása
Lesz, amitől függ az ének varázsa.

ARANY: *Vojtina ars poeticája.*

Méltóbb mottót művészi célkitűzésnek nem találhattunk Arany költői sorainál. Definitív jellegű hasonlata vonatkozik a filmművészetre is. *Mert a film, miként minden művészet: nem a valóság, hanem annak égi mása. Szabadon átírva: nem a valóság, hanem annak gépi mása.*

A filmművészetnél ugyanis vitathatatlan a gépi, illetve technikai elemek uralkodó volta. A filmalkotás az adott gazdag technikai, valamint vizuális megoldásaival a valóságnak, tehát a reális életábrázolásnak mindig stilizált és átkomponált megjelenési formája. A film felhasználja, magába olvasztja és felöleli valamennyi művészetet: az irodalmat, építészetet, festészetet, szobrászatot, zenét és a színjátszást. De ugyanez ekkor a művészet minden ágát alárendeli a filmművészetnek, amely a képsorozatokban való magasabb vizuális formák: a mozgás és a képszerűség törvényeit követi.

Mi tehát a filmforgatókönyv, mely az alapja mindennek? A forgatókönyv nem írói, illetve irodalmi és nem színpadművészeti munka, hanem egyszerűen leírása úgy technikailag, mint művészileg annak az elképzelésnek, amelyet a filmművész (a rendező) rögzít le a felvételek során. A forgatókönyv éppen úgy csupán leírása, szavakbaöntése a későbbi műnek, mint — mondjuk — egy készíthető szoborról, vagy festményről írott értekezés, mely tele van utasításokkal az alkotóművész és kivitelezők részére. Éppen azért,

ha a forgatókönyvíró nem rendelkezik filmrendezői készséggel, tökéletes technikai tudással és vizuális látással, akkor munkája csupán a laikus szemében keltheti a forgatókönyv látszatát, de a rendező, akinek a szerző elképzelését meg is kellene valósítania, kénytelen a könyvet átírni, tehát újraalkotni a filmszerű követelmények és lehetőségek törvényei szerint. Nem vitás, hogy a színpadi dramaturgia szabályai nem vonatkoznak a filmírásra. Minden színpadutánczási kísérlet elhibázott. Sajnos, a magyar film anyagi lehetőségei, úgyszintén műszaki és üzleti (kereskedelmi) követelményei túlnyomóan a színpadszerűség felé terelték a magyar filmet, ahol sokszor a párbeszéd dominál és például a jelenetek, illetve képek befejezésére felépített csattanó rendszerint egyszerű szójáték, de mindenképpen auditív jellegű hatáskeresés.

Pudovkin, Duvivier s a többi filmalkotó művész, akik a film új kifejező formáit keresték és először írtak filmesztétikát: megegyeznek abban is, hogy a párbeszédet és az auditív hatásokat csupán mint eszközt és nem mint célt szabad a film szolgálatába állítani.

A film kétségkívül kollektív munka, mégis a rendező kezének ott kell lennie a film minden kockáján, minden mozzanatán, félreismerhetetlenül rányomva arra egyéniségét és sajátos művészi fémjelzését. Ha nem ez történik, akkor a rendező csupán mesterember. Vitás az is, hogy a pénzkérdés, illetve a költségvetési keret akadálya lehet-e bizonyos filmszerű megoldásoknak és mondjuk egy művészi ötlet képsorozatban (montázs) való megoldásának. A

filmnek többek közt éppen az a célja, hogy azt fejezze ki és úgy, amit és ahogyan a színpad nem tud kifejezni. A rendezőnek és a forgatókönyvírónak közös célja a filmszerű ábrázolás s ezt a célt csak speciális adottságú művészek érhetik el, akik technikailag is tisztában vannak a teendőkkel és az eszközökkel.

Hasztalan keresi a magyar filmgyártás az új tehetségeket a színpadi és irodalmi multtal rendelkező beérkezettek seregében. Ezzel, úgy érzem, nem szolgálják sem a filmszakma, sem a filmművészet érdekeit, ellenben visszavetik a magyar filmet a kísérletezések kezdeti állapotába. Nem véletlen, hogy a legutóbbi nagy magyar filmsikernek, a Bors István-nak rendezője hosszú évekig filmösszeállító (cutter) volt, vérbeli szakember, aki a rendelkezésére álló anyagból vizuálisan is a lehető legművészebbet produkálta. Természetesen kivételek akadnak itt is, ott is. De a vonal, amelyen haladnunk kell, csak az lehet, hogy mivel a film minden más művészettől lényegében és tehetségében teljesen különálló és független művelőket követel.

Mint érdekességet szabadjon idéznem egy örökéletű meséből néhány kiragadott sort. A mese címe: *A paradicsomkert.*

„... és akkor a királyfi a palotában odalépett az ablakhoz és nézte, nézte a csillogó, színes üvegtáblát. Egyszerre megjelent azon a tudás fája, a kígyóval és mellettük megpillantotta Ádámot meg Évát.

— Hát nem űzték ki őket? — kérdezte és a tündér mosolygott s megmagyarázta neki, hogy az idő minden ablaktáblába beleégette a képét, de nem úgy, ahogy közönségesen szokás, mert ezekben a képekben élet van, mozgás van és az emberek jöttek-mentek, mint a tükörképeken. A királyfi aztán megállt egy másik ablaktábla előtt. Ime, azon Jákob álma látszott, a lajtorja felnyúlt az égbe s rajta szép szárnyas angyalok lebegtek fel és alá. Ott élt és mozgott a táblán minden. Ilyen művészi képeket igazán csak az Idő égethetett beléjük...”

Ezt a mesét egy nagy költő, Hans Christian Andersen ezélt száz évvel álmolta és írta meg.

Hol volt még akkor a filmgyártás?...

PALÁSTHY GÉZA.

H I V A T A L O S R É S Z

F I L M K A M A R A

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 69.

TELEFON: 113-305

A Kamara elnökének két felirata

Kiss Ferenc, a Kamara elnöke, mindkét főosztály választmányának határozata értelmében az alábbi fel-

iratot intézte Zsindely Ferenc államtitkárhoz, illetőleg Jalsoviczky Károly államtitkárhoz.

Méltóságos

Dr. Zsindely Ferenc úrnak
miniszterelnökségi államtitkár

Méltóságos Uram!

Mint a Színművészeti és Film-művészeti Kamara elnöke, mély tisztelettel közlöm Méltóságoddal, hogy mindkét főosztály választmányára f. hó 7-én, illetve 9-én tartott ülésében hálás szívvel szavazott köszönetet Méltóságodnak azért a megértő gondosságért, mellyel mint a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium államtitkára a Kamara életbevágóan fontos kérdéseivel nagy elfoglaltsága mellett foglalkozni kegyes volt és azok megvalósítását azonnali eredményes intézkedéseivel lehetővé tette.

Engedje meg egyben, hogy amidőn miniszterelnökségi államtitkári kinevezéséhez mindkét főosztály választmányára nevében szerencsekívánataimnak kifejezést adok, megkérjem, hogy továbbra is részesítsen bennünket felbecsülhetetlen értékű támogatásában.

Fogadja Méltóságod hálám és megkülönböztetett nagyrabecsülésém kifejezését.

Budapest, 1939. március 11.

Kiss Ferenc s. k.
elnök.

Méltóságos

Jalsoviczky Károly úrnak,
m. kir. vallás- és közoktatásügyi
államtitkár

Méltóságos Uram!
Kedves Barátom!

M. kir. vallás- és közoktatásügyi államtitkárrá való kinevezésed alkalmából fogadd a vezetésem alatt álló Színművészeti és Filmművészeti Kamara összes tagjai nevében őszinte jókívánságaimat.

Engedd meg, hogy kifejezést adjak az egész színésztársadalom különös bizalmának abból az alkalomból, hogy a sors különös kegye folytán, most, amikor a színészet életében egyedülálló átalakulások megvalósítása előtt állunk, a szakmának egy régi, tapasztalt tudását üdvözölhetjük ebben a részünkre legfontosabb államtitkári székében.

Arra kérlek, hogy a jövőben is a régi szeretettel és megértéssel támogasd a magyar színészetet és filmgyártást, amire a mai helyzetében mindkettő nagyon rá van utalva.

Fogadd őszinte gratulációmát és megkülönböztetett tiszteletem megnyilvánulását.

Budapest, 1939. március 13.

Kiss Ferenc s. k.
elnök.

Igazolványok. A Kamara rendes tagjai arcképes tagsági igazolványukat április 1-től átvehetik a hivatalos órák alatt, d. e. 9—2-ig. Az igazolvány átvételekor fizetendő: okmánybélyegért 1.— P, börtokért 1.60 P, összesen 2.60 P. Az igazolványhoz 1 drb. 6-szor 6 cm-es igazolványfénykép és 1 drb. levelezőlap-nagyságú fénykép szükséges, de két évesnél régebbi felvétel nem lehet. Arcképes igazolványt csak a rendes kamarai tagok kapnak. A gyakorlatosok és ideiglenes működési engedéllyel vizsgára utasítottak arcképes igazolványt nem kapnak, tehát ezért ne is folyamodjanak.

Tagdíjak befizetése. Szerződésben nem lévő kamarai tagok a választmány által megállapított minimális tagdíjukat (havi 1.50 P) az első negyedévre fizessék be közvetlenül a Kamara pénztárába. Pénztári órák minden hétköznapon: délelőtt 10—2-ig. A tagdíjbefizetés pénzesutalvány vagy csekkbefizetés útján is eszközölhető, de a postai kézbesítés, illetve a Postatakarékpénztár által felszámított kezelési díjat (10 fillért), az átutalt összeggel együtt be kell fizetni. Csekk útján történő átutalásokat a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület — Budapest 938. sz. csekkszámlára lehet befizetni.

FILMSZÍNHÁZBAN PÉNZTÁROSNŐI ÁLLÁST keres öskezresztény özvegyasszony Vidéki moziban már működött. A szakmába vágó mindennemű állást is vállal mint kezdő. Özv. Gárdonyi Róbertné, Budapest, II., Kisrökus-utca 3. III. em. 2.

Fényképezzen

anyaggal!

HÜSÖÉTE 1939

A Legelső Magyar Embernek,
vitéz nagybányai Horthy Miklós Öfóméltóságának,
Magyarország kormányzójának

Serédy Jusztinián Öeminenciájának,
Magyarország hercegprímásának

Teleki Pál gróf Önagyoméltóságának,
Magyarország miniszterelnökének

ajánlva:

MAGYAR MJAŐYÁNK

Imádság

az ezerkilencszázharminckilencedik esztendő
magyar feltámadásának ünnepére

Város, falu, hegyek, völgyek,
Fűszál, virág, dacos tölgyek,

Gögös úr vagy koldus szolga,
Bármi sorban menjen dolga,

Nem ismer más imádságot:
Jöjjon el a Te országod!

Te országod: mi országunk!
Ezeréves ősi várunk!

Add vissza, amink volt nekünk,
A szent rögöt — örökségünk!

Őj meg minket minden rossztól,
Szabadíts meg a gonosztól!

Aldás váltsa fel az átkunk,
Bocsáss meg, hogy megbocsássunk!

Kalászt érjen, amit vetünk,
Add meg mindennap kenyérünk!

Ki a mennyben vagy, mi Atyánk,
Küldjél feltámadást reánk!

Könyörülj e csonka földön,
Nyíljon meg a magyar börtön!

Amen!

Váci Dezső

MOZI

SZERKESZTI: MORVAY PÁL
a MMOE üggy. alelnökeMAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELYESEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK:**Kíméljük a filmkópiákat!**
Vezessük be a kópiaazonossági jelzéseket

Minden mozinak fontos érdeke és a film sikerének is lényeges tényezője a szép, tiszta és hibátlan filmkópia.

A jó és sértetlen kópia biztosítja a nyugodt, szakadásmentes vetítést, az esőmentes, tiszta képet és a kísérőzörejnélküli hangleadást. Ezzel együtt természetesen biztosítja a film összhatását is, vagyis az üzleti eredmény fokozását vagy csökkenését.

Ennek a kérdésnek különös jelentősége van ma, amikor éppen a nagyigényű pesti közönség mozijai a bemutató-színházak után sokszor csak hónapok után tűzhetik műsorra üzleti szempontból talán legfontosabb filmjeiket.

Ez alatt az idő alatt a filmeket jóformán az ország összes mozija, beleértve a legkisebb falusi mozit is, már lejátszotta.

Való, hogy a filmkölcsonzónék igen gyakran szüksége van arra, hogy a legkisebb mozik kölcsöndíja is minél hamarabb befolyjon, ezért üzleteinek lebonyolítását, amely elé a fővárosban akadályok állnak, igyekeznek meggyorsítani. Ennek azonban végül mégis csak hátráltatást kell szabni valahol.

Helytelen az a ma már túlságosan elszaporodott rendszerjellegű gyakorlat, hogy teljesen új kópiákat egészen kis falusi moziknak is kiadnak. A filmrongálási eseteknek ez a rendszer majdnem kikerülhetetlen okozója.

Számtalanszor tapasztaltam, hogy az igen nagy gondot és a legszakszerűbb kezelést igénylő kópiát a laboratóriumból egyenesen valami kis falusi mozi kapta meg első lejátszásra.

Ha bármennyire fontos is a filmkölcsonzónéknek a kölcsöndíjak mielőbbi történő befizetése, legalább arra legyenek figyelemmel, hogy a filmet első alkalommal olyan mozik játsszák, amelyek úgy gépi beren-

Irta:

SIMONYI VILMOS

mérnök, a MMOE szakértője

dezésük jósága, mint hozzáértő kezelésük alapján biztosítják a kópia sorát a legkényesebb első napokban. Tudjuk jól, hogy a már néhány napot futott kópia karcolódási és rongálódási esélye lényegesen csökken. A ma oly gyakori kötélkarcos és esős kópiák főleg a fenti okokra vezethetők vissza.

Ezek a rongálódások azonban nemcsak a később játszó és nagy kölcsön díjakat fizető moziknak okoznak sok bosszúságot, de súlyos kellemetlenségeket okoznak a rongálódásokat elkövető kis moziknak is. A kölcsönzők ugyanis kértéértést követelnek.

Az elmondottak kapcsán fel kell hívnom a mozik figyelmét a reklamációkra vonatkozó fontos tudnivalókra is.

A kópiáknak tudvalevően javító-lappal kell elhagyniok a raktárat. A javítólapon fel kell tüntetni a mozi nevét, a kópia számát és állapotát. A műsor összeállításakor tehát a gépkezelőknek meg kell állapítani, hogy a film állapota egyezik-e a javítólapon feltüntetett állapottal. Ha nem egyezik, ezt azonnal közölniök kell a mozi vezetőjével, hogy az reklamálhassa a filmet a kölcsönzőnél.

Ha viszont a kölcsönző reklamálja lejátszás után a kópiát, úgy azonnal kérni kell az ellenőrző vizsgálatot. Sajnos, ez nagyon gyakran csak napok vagy hetek múlva történik a mozi részéről, amikor a kölcsönző már a kártérítési összeget követeli. Ilyenkor természetesen nincs más mód megnyugtató vizsgálatra, mert időközben a film más moziban is használatban volt. De arra sincs már kétségtelen megállapítási lehetőség, hogy valóban az a kópia volt-e a kérdéses moziban.

Mindezekután nagyon lényeges javaslatot teszek a filmkölcsonzók összességének.

Javaslatom, melynek eddigi hatása a gyakorlatban rendkívül érezhető volt, a következő:

Ma sokszor 8—10 kópiás filmeknél a kópiák egymástól való egyetlen megkülönböztetése az, hogy a tekercsek bádogdobozaira ráamazzák az I., II., III., stb. számot, vagy az A., B., C. stb. betűket. Ez a megkülönböztetés, amely csak a dobozok felcserélésétől függ, nem megnyugtató és komoly viták esetén perdöntő nem lehet.

Vezessük be tehát a következő jelzéseket:

Magyar filmeknél másoltassuk be a film perforációjának szélére 50 méterenként a kópia sorszámát.

Külföldi filmeknél pedig mázol-tassuk vagy nyomassuk be minden 50 feliratnál a kópia sorszámát.

Rövid filmeknél elegendő lenne három jelzés tekercsenként.

Ez az eljárás a kópia azonosságát nem teheti vitássá, legyen arra bármikor és bármilyen szempontból szükség.

Ugyancsak fontos, különösen az utóbbi időben egyre szaporodó színes filmek vetítésénél előforduló tűzesetek miatt, a film hűtésére fordítandó fokozottabb figyelem.

Köztudomású, hogy a sötétebb alaptónusú és a fekete-fehér felvételeknél sokkal kevesebb fényárnyalat különbségű színes filmek megfelelő megvilágítású vetítése a vetítő fény mennyiség növelésével történik.

A fény mennyiséget a nagyobb áramerővel égetett ívlámpaszemek alkalmazásával vagy nagyteljesítményű H. I. lámpák alkalmazásával növelik.

Bármilyen módon történik is azonban a megvilágítás fokozása, a képkockára eső hősugarak mennyisége minden esetben erősen növekszik és a film meggyulladásának veszélye fokozódik.

SZINIISKOLA

Egyed Zoltán és Székely János
színműve filmen
Rendezte: ROBERT B. SINCLAIR

Ilyen finisht még nem csinált soha senki!

A főszerepekben:

LUISE RAINER
PAULETTE GODDARD
ALAN MARSHAL

Húszmillió leány álma és vágya filmen!
A sziniiskolák élete, intrikái és intimitásai
Luise Rainer mindent felülmúló
produkcója.

A tavasz minden káprázatos színe megelevenedik a

SZERELMESEK

(Sweethearts)

című színes Technicolor filmben

JEANETTE MACDONALD és NELSON EDDY
első színes filmje

A legbravúrosabb filmoperett. Rendezte: W. S. Van Dyke
METRO-GOLDWYN-MAYER Dist. Corp. Magyarországi Vezérképiselete R. T.

Budapest, VIII., Sándor-tér 3. Telefon: 144-424, 144-425

A filmtűz veszélyének ez a fokozódása készítette a vetítógépszerkesztő mérnököket arra, hogy a modern gépeket a legkülönbözőbb tűzmegelezési felszerelésekkel lássák el.

Az úgynevezett hátsó blende, — mely a filmkapu és vetítőlámpa között van elhelyezve — a fénynyaláb takarásával a képkapura a hő-sugaraknak közvetlenül csak cca 50%-át bocsátja, ellentétben az objektív előtt forgó blende elrendezésével, melynél a képkapú állandó hőhatásnak volt kitéve.

A géphajtó motorral egybeépített légfúvó berendezés szintén fokozza a film erőteljes hűtését.

Modern nagy színházi gépeknél a képkapu körüli öntvényben keringő hűtővíz is fokozza a hőelvonást, annyira, hogy hideg kapuban futhat a film.

Mindezeknek a berendezéseknek az a célja, hogy az erős hőhatástól megóvassék a film, száradása csökkenésével élettartama növekedjék és egyben a meggyulladás lehetőségét a legkisebbre mérsékeljék.

Sajnos, a mi mozijainkban ezekkel az újabb vetítógépekkel nem sok helyen találkozhatunk, ami nagy részüknél anyagi kérdéseken múlik.

De nem látunk modern, új gépeket a nagy, tökeerős üzemeknél sem, pedig a tőlük felszabaduló gépmennyiséggel mód nyílna arra, hogy a kis vidéki üzemek őskori gépremetéi végre jól megérdemelt nyugálmányba vonuljanak.

Ha ezeknek a nagy tűzbiztonságot nyújtó modern gépeknek beszerzése sok helyen anyagi okokból nem is valószínűsíthető meg, mindamellett az olcsóbb, de mégis kielégítő tűzbiztonsági felszereléseket mindenki megszerezheti és saját érdekében feltétlenül meg is kellene szereznie.

Minden gépen legyen tehát alsó, felső, tűzvédődob és legyenek a gépek jó légfúvó szerkezettel ellátva.

Általános hibái a sok helyen alkalmazott régebbi légfúvóknak kellemtelenül zajos járásuk, a kollektoros motortól származó üzemi és hangleadási zavarok.

Nem célom, hogy e cikk keretein belül reklámot csináljak egy saját részemre nemrégiben beszerzett és üzemben kipróbált légfúvónak, de közérdekűnek tartom, hogy az minél számosabb helyen nyerjen alkalmazást igen jó eredményei alapján.

Ez a légfúvó, melyre mozis kollégáim figyelmét felhívom, elsőrendű márkájú, kollektor nélküli, golyóscsapágyakon forgó motorral egybeépített turbo-ventillátor. Zajtalan járású, komoly, örökös darab. Perceként szállított 4 és fél—5 m³ levegő fúvásával teljesítménye olyan

Kárpátalja és a híradó

Már a magyar Felvidék visszafoglalásakor számos panasz merült fel a mozisok részéről a Magyar Film Irodá-val szemben, mert igen mostohán mérték a híradóban a felvidéki eseményeket és utóbb külön műsorban hozták forgalomba a felvidéki bevonulásról készült felvételeket. Ezek a panaszok most megismélték, de ezúttal még indokoltabban, mert még kevesebb és jelentéktelenebb felvételeket kaptunk, mint az ősszel, holott anyag volt bőven, hiszen ismét telt 800 méteres különkiadásra. A Magyar Film Irodá-nak erkölcsi kötelessége volna gondoskodni arról, hogy ilyen panaszok ne forduljanak elő.

A Mozi Egyesület a Felvidék visszafoglalása után azzal a kéréssel fordult a Magyar Film Irodá-hoz, hogy sorozatos felvételeket iktassanak a híradóba a visszakoptt területek táji, építészeti és néprajzi érdekességeiről, hiszen a közönség fokozott érdeklődéssel tekint minden felvidéki felvétel felé. Bár az Egyesület erre ígéretet is kapott, a felvételek, vagy legalább is azok beiktatása ezeitig elmaradt és helyette ismét a már tízszer elcsépeelt Előkészületek a mezőgazdasági vásárra és hasonló sablonos felvételek töltik meg a híradót.

Kérelem

Felkérem azokat a vidéki és környéki mozgósínház-igazgató kártársaimat, akik az elsőhetes vagy utánjátszó színházakkal egyidejűleg szoktak játszani, hogy üzleti eredményeikről tájékoztassanak, különösen olyankor, amikor valamely filmmel váratlanul igen jó vagy rossz eredményt értek el, vagy ha az elért eredmény ellentétben van az ál-

elsőrendű, hogy a 17 amperrel égő szenek fénysugarának kitett álló filmkocka egyáltalában nem gyullad meg, sőt még el sem pörkölődik. Két géphez szerelve, jól beállított fúvógépekkel, képkaputól származó filmtűz ellen ideális berendezés.

Minden érdeklődőnek szívesen adok részletesebb felvilágosítást.

Szerettem volna még — többek kívánságára is — különösen a vidéki mozik számára az új kópiák kezeléséről szóló tudnivalókat is közölni, ezt azonban a már is hosszúra nyúlt cikkem miatt, egy külön közleményben fogom megtenni.

talam között prognózissal. A kapott értesítéseket természetesen üzleti titokként kezelem, azokat csupán azért kérem be, hogy későbbjártzó kártársainkat minél pontosabban tájékoztathassam.

Ismételten felkérem valamennyi mozis-kártársamat, hogy közérdekű cikkeikkel keressenek fel, így lesz a MAGYAR FILM igazán változatos és főleg igazán a mi lapunk.

MORVAY PÁL

A KÁRPÁTALJÁN FELSZABADULT MOZGÓSZÍNHÁZAK

szükségletei folytán tárgyalások folynak a Magyar Film Iroda és a Mozi Egyesület között a Magyar Világhíradó példányszámának 24-ről 25-re történő felemelése tárgyában. A felemelés előreláthatólag e hó folyamán meg fog történni.

Dr. KATZIÁN ERVIN

min. titkár a belügyminisztérium moziosztályának referense hosszabb betegszabadságon van. Betegsége alatt dr. Inotay Ferenc rendőrkapitány helyettesíti.

Beszámoló a hét üzleti eredményeiről

A Suez változatlan sikerrel futott a második héten is. A Hóféherke a Kamarában új erőre kapott és előreláthatólag heteken át műsoron lesz. Szélhámosnő voltam igen jó üzletnek bizonyult a Rádibusban, második héten is műsoron marad. A Varieté csillagai igen jól startolt az Urániában, az Átriumban és Décsiben jó közepes erdményt ért el. A nagy keringő ötödik hete már gyengült, de még mindig jó. A mesterdalmokok közepes, a Makrancos kisasszony gyenge eredménnyel futott,

E L A D Ó

2 db T. R. T. típusú adapter (kényszer meghajtású) asztalba építve, üzemképes állapotban, teljes pótalkatresz garnitúrával, esetleg motorttal is.

Megtekinthető az Atrium Film-színházban.

Februártól - áprilisig!

A NAGY KERINGÓ

Rendezte: JULIEN DUVIVIER

A főszerepekben:

Luise Rainer
Fernand Gravet
Miliza Korjus

A Royal-Apollo nem tudja levenni a műsorról!

**A legalsóbbtól a leg-
felsőbb körökig min-
denkit megmozgatott a**

Mickey Rooney és a siker:
Összenőttek, mint két iker!

FIUK VÁROSA

Mickey Rooney
Spencer Tracy

csodálatos filmje

Rendezte: NORMAN TAUF

METRO-GOLDWYN-MAYER Distr. Corp.
Magyarországi vezérképviselője R. T.
Budapest, VIII., Sándor-tér 3. Telefon: 144-424, 144-425

„A VARIETÉ CSILLAGAI” SAJTÓJÁNÁL

Esti Ujság

A „Varieté csillagai“-t, a közönség nagy tetszéssel fogadta. A külső kiállításban százpercentesen nyugati nivót reprezentáló filmjáték úgyszólván valamennyi népszerű pesti színészt felvonultatja. Csupa rendezői ötlet, hatásos fordulat és a revürészekben pedig fény és pompa váltja egymást a kétórás játékidő alatt.

8 ÓRAI UJSÁG

Az eddigi magyar filmeket többszörösen felülmuló, közel egymillió költséggel készült a Hunnia műtermében az első reprezentatív magyar film, amelynek históriája izgalmas, szenvedélyekben túlfü-

tött artistadráma, szereplői elsőrangú magyar színészek, a kiállítás gazdagsága pedig olyan bőkezűsége vall, amely jólesően lep meg a magyar gyártási technika eddig ismert szerény, bár mindig illúziót keltő eszközei után. Az Uránia, Décsi és Átrium filmszínházakban bemutatott első milliós magyar film káprázatos produkcióit, Baky József rendezése pedig joggal viszi külföldre is tehetségének hírét.

PESTI UJSÁG

A magyar filmgyártás már adott jó mesét, kitűnő rendezőt, elsőrangú szereplőket, de a fényes kiállítással mindeztideig adósunk volt. Most aztán „A varieté csillagai“ c. magyar filmben megmutatta, hogy ami a káprázatos kiállítást és nagy statisztériát illeti, ott is tud versenyezni a külföldi díszes, pompás filmekkel...

AZ EST

Színes és pompás kép, elhisszük, hogy egymillió pengőbe került. Megállapítjuk, hogy magyar filmben ilyen kiállítást, ilyen gazdag szint és látványosságot még nem volt alkalmunk tapasztalni. Se szeri, se száma a jobbnál jobb szereplőknek, akiket már előzetes jelentésünkben név szerint is felsoroltunk. Megnézzük? Meg, meg, meg!

NEMZETI UJSÁG

„A varieté csillagai“ az első valóban exportképes nagy magyar film, amely nemcsak a témája miatt, hanem egyenesen hollywoodi filmekre emlékeztető pompás kiállításával joggal foglalhat helyet az európai produkciók első sorában. — A film nagy sikere a magyar filmgyártásnak.

1 magyar film

10 kitűnő sajtókritika

100 elismerő levél

1,000.000

A VARIETÉ CSILLAGAI

CSAK A PÉNZTÁR BEVÉTELEI JOBBAK

BUDAPESTI HIRLAP

Ez a film, amelyet csütörtökön mutatott be három előkelő budapesti mozgószínház, legjobb bizonyítéka annak, hogy a magyar film fel tudná venni a versenyt Európa bármely országának filmtermelésével. — „A varieté csillagai“ izzig-vérig magyar film, gyorsan pergő, izgalmasan érdekes, pazarul kiállított és tökéletesen megjártzott film. — A pénz és az idő — ami a filmgyártásban egyet jelent — itt bőven rendelkezésre állt és el is készült a reprezentatív magyar film, a magyar tudás, a magyar tehetség bizonyítéka, amelyet nagyvonalúságához méltó módon nagy siker fogadott a csütörtöki bemutatón.

MAGYARORSZÁG

Az első briliáns fotók után, amelyekben szinte varázslatosan lüktet

tet a nagy varieték kulisszák mögötti élete, — egész valószínűtlennek tetszik, hogy magyar filmet vetítenek a vásznon. A későbbi képek sem hoznak csalódást, sőt az utolsó jelenetekig szinte fokozódik a film tempója, a kiállítás pazarossága és tökéletes lendülete. — A világcikknek szánt magyar filmet pazar szereposztással hozták ki. — A magyar filmből exportcikk lett. Hála érte a Varieté csillagainak.

UJSÁG

Most végre olyan magyar film került a közönség elé, amely méltó versenytársa akármelyik amerikai revüalkotásnak. „A varieté csillagai“ ez a magyar film, amelyről méltán hirdették, hogy egyedül nyolcszor annyi pénzbe került, mint amennyiért egy átlagos magyar filmet elkészítenek. — A film, amint ezt meg is érdemli, a bemutatón igen nagy sikert aratott, aminthogy kétségkívül ez lesz

a sorsa mindenütt, itthon éppen úgy, mint a külföldön, ahol csak előadásra kerül.

Magyar Nemzet

Előkelő közönség előtt mutatták be az első európai értelemben vett nagyvonalú magyar filmet, amely nálunk szokatlanul bőkezű kiállításával, szép revüképeivel, de főképpen kitűnően megválogatott szereplőgárdával nagy sikert aratott.

UJNEMZEDÉK

„A varieté csillagai“ című filmben szerencsésen találkozik a káprázatos látványosság a történet izgalmasságával. Mindent egybevetve: nagyvonalú film, fényűző kiállítás, meglepően tiszta hangfelvétel és értékes rendezés.

1000 percentes siker

10.000 pengős vasárnap

100.000 tapsoló néző

pengős film

óriási sikerének titka!

Felcserélt kritikák

Legutóbbi számunkban kelletlenül tördelésttechnikai hibát követett el a nyomda. (Mintha áprilisi tréfát szándékozott volna elkövetni ellenünk.) A *Szervusz Péter!* című új magyar Kárpát-film szakbemutatója alkalmából írt ismertetésünk után tévedésből *A varieté csillagai* című nagy Ufa-film kritikáját tördelte és fordítva: *A varieté csillagai* kritikájának helyén pedig a *Szervusz Péter!* kritikája jelent meg. Amikor hangsúlyozzuk, hogy a nyomda hibája következtében elnézést kérünk olvasóinktól, a rend kedvéért ismét közzöljük a két filmkritikát helyes vonatkozásban és abban a reményben, hogy a nyomda ezúttal nem játszik velünk csereberét.

Szervusz Péter!

Jól sikerült, mulatságos magyar film. Páger főszerepben „viszi” a filmet. Szlatinay rendezése nívós, ötletes. A filmtől jó üzletet várunk.

A varieté csillagai

A reklám nem hazudott, ez a film valóban az első nagykiállítású magyar film. Szereposztása is parádés. A filmen semmi kifogásolni való sincsen, — tehát az nem is bukhat meg. De igazi siker sem lesz, mert ezen túlmenően azután semmit sem produkál. A nagykiállítású amerikai revüvel kiállítás dolgában nem veheti fel a versenyt, az amerikai bűnügyi filmekkel szemben viszont izgalmas tekintetében marad el. Hiányzik a filmből a különleges magyar íz, ami azt magyar filmsikerré avathatná. Ezt a filmet természetesen nem lehet összehasonlítani a filléres magyar produkeciókkal, kritikánkkal csak arra akarunk rámutatni, hogy a kiállítás, a pénz, nem minden. Az igazi komoly üzleti sikernek valami más kulcsa van.

Siessen belépni
a
MAGYAR FILM
előfizetői közé,
mert
ingyen nem
kaphatja a lapot!

ÚJ FILMEK

Aranyat asszonyért

(Frauen für Golden-Hill.)

Írta: Hans Bertram és Wolf Neumeister.
Zene: Werner Eisbrenner.

Főszereplők: Kristen Heiberg, Karl Martell, Viktor Staal, Grete Weiser, Ernst Waldou, Elsie Meyerhofer, Otto Gebühr, Hans A. Schlettow.

Gyártotta: UFA, 1938.

Beszél: németül.

Magyar szöveg: K. Halász Gyula.

Hossza: 2498 méter.

Cenzura: felüli.

Kölcsönző: Ufa.

Szakbemutató: Uránia, április 3.

*

Ausztrália belsejében kemény férfiak harcolnak az örök aranyért. Egyik este bolond ötletük támad. Irnak Sidneybe, hogy küldjenek néhány asszonyt. A levelet valamennyien aláírják kivéve Douglast és Stanleyt, a világháború két volt pilótatisztjét. A férfiak meginták az egyedüllet és a házasság révén kíváncsoknak. A hirdetés megjelenik. Jelentkezik a mulatóhely csillaga, Violet is, aki úgy véli, hogy egy esztendő múlva visszatér több arannyal, mint amennyit Sidneyben tíz év alatt kereshetne. Barryman, az ügynök, megszerzi a kormányzó beleegyezését a férjjelekül távollétében helyettesül köntendő házasságokhoz. Az aranyásótelepen nagy örömmel várják az érkező asszonyokat. A legmeglepettebb Cocky, mert megdöbbenésére itt találkozik feleségével, aki elől pedig idemenekült. Cocky esete azal jár, hogy most egy asszonnyal kevesebb van, illetve Violetet a két volt pilóta között akarják kisorsolni. A régi fegyvertársak azonban tiltakoznak. Violet a vendégük a következő esős évszakig, amikor visszatérhet a sivatagon át, ezenfelül kártalanítják. Anélkül, hogy észrevennék, mindketten megszeretik Violetet, de köti őket az egymásnak adott becsületszó. Egy éjszakán Douglas beállja Violetnek szerelmét, amelyet a leány viszonz. Amikor Stanley ezt megtudja, felcöccsögve vonja barátját, mire az elvakult Douglas fegyverrel támad bajtársára és megsebesíti. Az aranyásók Douglast kiközösítik, míg Violet a sebesült Stanleyt ápolja. Egy vihar és egy hegyomlás eldugaszolja a forrásokat, a telepet a szomjanhalás fenyegeti. Douglas, aki szerelőként dolgozik egy repülőtéren, tudomást szerez a borzalmas viharról. Segítségükre siet, megmenti társait, de gépével lezuhanva, halálával váltja meg, amit ellenük vétett. Utolsó kívánságával Stanleyre bízta Violetet.

*

Ez a film, mint újabban a német filmek, valami újat akar adni és határozottan újat, komolyat ad. Első részén érezhető a

francia hatás, második része már visszatér a német drámához. A rendező finomságokra törekszik, de néhány jelenettel bebizonyítja, hogy nemcsak ennek, hanem a tömegjeleneteknek is mestere. A főszereplők feladatuk magaslattán állnak, de talán még náluk is jobban tetszett a kitűnő epizódgárda.

A zöld császár

(Der grüne Kaiser.)

Írta: Hans Medin regénye nyomán Cziffra Géza.

Zene: Hans Ebert.

Rendezte: Paul Mundorf.

Főszereplők: Gustav Diessl, Carola Höhn, René Deltgen, Hilde Hildebrand.

Gyártotta: UFA, 1938.

Beszél: németül.

Magyar szöveg: K. Halász Gyula.

Hossza: 2190 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: UFA.

Szakbemutató: Uránia, április 4.

*

Hosszú távollét után megérkezik brazilai birtokára Henry Miller, aki csak ritkán és nagyon rövid ideig szokott itt tartózkodni. A farm ügyeit távollétében megbizottja, Hoysen, látja el. Henry Miller jelenlegi tartózkodása a szokásosnál hosszabb ideig tart és ebben nem kis része van Joanának, Hoysen csinos unokahúgának. Megtudja azonban, hogy a leány jegyben jár egy Jan Karsten nevű pilótával és csak anyagiakon múlik, hogy eddig nem kelhetek egybe. Megigéri, hogy beajánlja Karstent egy párisi barátjánál, egy Mylius nevű bankárnál, magánpilótának. Karsten elfogalja új állását Myliusnál. Mylius üzletfelei nyugtalankodnak titokzatos vállalkozásai miatt és szeretnék pénzüket visszakapni. Mylius Londonba repül, útközben azonban titokzatos módon eltűnik a repülőgépről. Jan Karstent tartóztatják. Minden körülmény ellene szól. A bíróság emberölésért fogházbüntetésre ítéli. Miller ismét megjelenik birtokán és most már a Karstennel történetek után, sikerül elnyernie Joana kezét. Birtokát eladja, yachtot vásárol és a tengereket járja feleségével. Közben a „zöld császár” üzletfelei titokban kutatnak az eltűnt ügyei után. Kiderült ugyanis, hogy Mylius nagystílű szélhámos volt. Közvetlenül eltűnése előtt milliókat ualt át egy amsterdami banknak Henry Miller nevére. Millertől remélnék tehát felvilágosítást a titokzatos ügyben. Az egyik bankár beavatja tervébe Karstent, aki épp most töltötte le büntetését. Az ő segítségével akarják Millert megkeresni, hiszen Miller ajánlotta őt annakidején Myliusnak. Karsten, bár nem ismeri személyesen Millert, hajlandó a bankár segítségére lenni. Miller yachtja Nizzában horgonyoz. Karsten repülőgéppel megközelíti és sikerül a fedélzetre jutnia. Ismerős hang üti

Gyors, pontos,
jutányos külföldi
szállítmányozás.

FILMEXPRESS

SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI KFT.

BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-krt. 9-11.
— (NEW-YORK PALOTA) —
T. 133-671, 133-139

meg Karsten fülét. Felfigyel — és a másik pillanatban már előtte áll Mylius. Karsten előtt hirtelen megvilágosodnak a történetek. Halálos ellenségekként állnak most egymással szemben. Revolverlövésnek dörrennek és Mylius, aki tehát azonos Millerrel, holtan esik össze. Karsten most már másodszor kerül bíróság elé. Felvetődik a kérdés, lehet-e valakit másodszor is elítélni egy bűnért, eltekintve attól, hogy most önvédelemből ölt, amelyért első alkalommal ártatlanul bűnhődött? Megindul a nagy vita. A bíróság végül felmentő ítéletet hoz és így nincs akadály annak, hogy Karsten volt menyasszonyával új életet kezdjen.

*

Német kalandorfilm — a jobbik fajtából. Ami kalandorfilmmél a legfontosabb: meseje változatos, fordulatos, izgalmas. A színészek közül legjobban Gustav Diessi tetszett kettős szerepében. Jól sikerült a film exotikus zenéje. A kalandorfilmeket szerető közönségnek — és ki nem szeret egy kis kalandot legalább filmen? — tetszeni fog a „Zöld császár”.

Sziniiskola

(Dramatic School)

Irtta: Székely János és Egyed Zoltán.

Rendezte: Robert B. Sinclair.

Főszereplők: Luise Rainer, Paulette Goddard, Alan Marshal.

Gyártotta: Metro, 1938.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Radó István.

Hossza: 2221 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Metro.

Bemutatta: Corso, április 5.

*

Luise Mauban, a párisi Állami Sziniakadémia egyik növendéke, szerény és szegény leány. Louise látja maga körül a többi színővendék könnyelmű, léha életét, ő maga is igyekszik hozzájuk hasonló lenni, legalább elbeszéléseiben. Kalandjairól, szerelmeiről, otthoni boldog életéről beszél mindig, nem valja be, hogy éjszaka egy gyárban dolgozik a létfenntartásáért, de a többi lányok, akiktől karaktere és modora teljesen elüt, nem is hisznek neki. Egy éjszaka a gyárban Gina Bertier, a híres revüprimadonna jelenik meg Abben-court márkinak, az udvarlójának a kíséretében. Itt Gina Bertiernek elvész egy brilliáns karkötője. Első pillanatban Louise gyanúsítja a karkötő ellopásával, de a karkötő csakhamar előkerül és Gina, illetve a márkí a meggyanusított leánynak akarja adni vizsgálatul az értékes ékszert, Louise visszautasítja a felkínált ékszert és ebből a jelenetből, gazdag fantáziával, romantikus regényt sző, amelyet másnap elmesél kolléganőinek. Nana, az egyik növendék, elhatározza, hogy végre leleplezi Louise-t. Megismerkedik a márkival és meghívja a színővendékek vacsorájára. A márkí megjelentik az estélyen, meglátja Louise-t, hallja ábrándos, ideális szavait és úgy tesz, mintha valóban régen ismerné a leányt. Louise győzött a gonosz-kodó pajtásnök felett, de legyőzte Abben-court márkit is, aki beleszeret Louiseba. Louise magának sem akarja elhinni a boldogságot és továbbra is minden vágya a színpad felé viszi. Végre elismerik tehetségét, megkapja első nagy szerepét, felfedezik és a sikerhez is eljut.

*

Egyed Zoltán amerikai filmje sikerültnek mondható. Nem sablonos karrierfilm. Témája érdekes, mesészövege fordulatos. A sikerben nem kis része van Luise Rainernek, a többi szereplő jelentéktelen. A bemutató közönségnek tetszett a film, remélhető, hogy kisebb mozikban is elég jó üzletnek bizonyul majd.

Ajánlólevél

(Letter of Introduction)

Irtta: Sheridan Gibney.

Rendezte: John M. Stahl.

Főszereplők: Adolphe Menjou, Andrea Leeds, George Murphy, Edgar Bergen, Charlie Mc. Carthy.

Gyártotta: Universal, 1938.

Gyártásvezető: Charles R. Rogers

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Pacséry László.

Hossza: 2812 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Universal.

Bemutatta: Omnia, március 31.

*

Kay Martin, a színpadi dicsőségről álmódzó görlnék egyetlen reménysége egy titokzatos ajánlólevél John Manneringhez, a híres amerikai filmsztárhoz, aki nemcsak a mozivásznpon, hanem az életben is minden női szívet meghódít. Az ellenállhatatlan amorozó már három asszonytól elvált és jelenleg Lydia Hoyt kisaszszonnyal, egy előkelő newyorki lánnyal jár jegyben. Barry Paige, a fiatal táncművész, szerelmes Kay Martinba és féltékenykedni kezd, amikor megtudja, hogy Kay a Casanova-hírű Manninger pártfogását keresi. De féltékenysége teljesen alaptalan, mert a titokzatos ajánlólevélből kiderül, hogy Kay a világhírű amorozó leánya. Ez azonban kettőjük titka marad, mert a még mindig szerelmes fiatalemberek szerepét játszó filmsztár népszerűségét az a hír, hogy az életben már az apa szerepeknél tart, sőt maholnap nagyapa is lehet, leronthatja. Az igazi helyzet palástolása természetesen súlyos félreértésekre vezet. Mindenki azt hiszi, hogy Kay z. öregedő hősszerelmes legújabb hódítása. Barry szakít a leánnyal és Manningert is otthagyja a menyasszonya. Apa és leánya elhatározzák, hogy a valóságot első közös premierjük után a színpadról fogják közölni a közönséggel. De Manninger rosszul lesz az előadáson és a szépen kigondolt terv füstbe megy. Röviddel utána a nagy színész halálos baleset éri. Kay származásának titka sírba száll vele. A leány tudja, senkisémm hinné el, hogy Manninger volt az apja, éppen ezért továbbra is hallgat, de a színész hagyatékából előkerül a sorsdöntő ajánlólevél és tisztázza a helyzetet.

*

Az öregedő Menjou az öregedő színész szerepében mesteri. Egy apát alakít, aki mindenkit meggyanusít egy leánnyal, akiről a végén kiderül, hogy — csupán a gyermeke. A film izgalmas meséjének keretében külön szenzációként fellép egy

hasbeszélő artista és mutatványainak különlegességével mondhatni külön életet él.

A titokzatos Mr. Moto

(Mysterious Mr. Moto.)

Irtta: Philip MacDonald és Norman Foster.
Rendezte: Norman Foster.

Főszereplők: Peter Lorre, Henry Wilcoxon, Mary Maguire, Eric Rhodes.

Gyártotta: Fox, 1938.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Pásztor József.

Hossza: 1760 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Fox.

Bemutatta: City, Omnia, április 5.

*

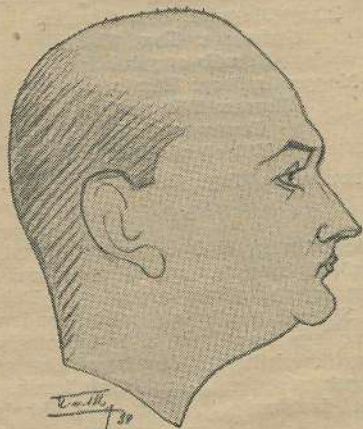
Ördögzigeten lévő cayenne-i fegyházból szökött meg Brissac, a hres párisi kalandor, fogolytársával, a japán Ito Takaoval. Sikerül nekik eljutniok Londonba. Brissac egy bandának a tagja, amely a „Bérgyilkosok ligája” néven politikai gyilkosságok végrehajtásával foglalkozik. A banda Londonba tette át a székhelyét, mert elvállalta, hogy Darvak acélgyárost elteszi láb alól. Brissac bandájához tartozik Littmar és Higgins, akik egy ellenségtől félnék csak, Mr. Motótól, akit azonban csak hírből ismernek. Ito Takao azonos Mr. Motóval, aki azért záratta magát a cayenne-i fegyháza, hogy együtt szököve Brissac-kal, bizalmat keltsen maga iránt és így leleplezhesse a „Bérgyilkosok Ligája” főnökét a bandával együtt. Moto meglátogatja Darvakot és figyelmezteti arra, hogy élete komoly veszélyben van. Mr. Moto kinyomozza, hogy Darvakot egy képkiallítás akarják meggyilkolni. A kiállítóterem menyezeteről lelógó súlyos csillárt akkor akarják levágni, amikor a műgyűjtő Darvak éppen alatta áll. Azt is megtudja Moto, hogy a jelzést a banda főnöke fogja megadni, akit még ők maguk sem ismernek. A japán detektív egy öreg ember maszkjában siet a képkiallítás megnyitására, ahol a Darvak elleni merényletet végre akarják hajtani. Miután a banda tagjai nem ismerik Darvakot, a megbeszélés szerint a banda főnöke hangosan üdvözlözi az acélgyárost érkezésekor és a csillár alá vezet, hogy az emeleten lévő cinkosa levágja a súlyos csillárt. Mr. Moto azonban idejében érkezik és az őt álrühában fel nem ismerő David Scott Frensham-et hangosan Mr. Darvak-nak szólítja a csillár alá vezetőt. A csillár lezuhan és agyonüti David-ot. Mr. Moto az elámult fegyvergyárosnak és az érkező rendőrfőnöknek elmagyarázza: hogyan jött rá, hogy a „Bérgyilkosok Ligája” főnöke David, akit Darvak a legjobb barátjának tartott. Mr. Moto segítségével letartóztatják a banda többi tagjait is.

*

A detektívtörténetek kedvelői jól elszórakozhatnak a Fox új detektívfigurájának, Mr. Motónak izgalmas kalandjain. A film főszereplője a magyar származású Peter Lorre ügyesen és bátran oldja meg bonyolult feladatát. Egy dzsiu-dzsiu-küzdő külön érdekessége ez újdonságnak.

Kellemes húsvéti ünnepeket kíván
minden olvasójának a Magyar Film

Premier Plan

LOHR FERENC

Individuumának kinematografikus projiciálása olyan premier plant eredményez, melynek tónusa dinamikus effektusaiban egyenlő: szolarizáció minusz porózítás potenciója plusz oszcilláció a négyzetben. No de hagyjuk a halandzsát. Drámaian komoly szakmai egyénisége nem tűr viccelődést. Mesterségének szerelmese és rabja. Ha leteszi elmaradhatatlan fejhallgatóját és kimegy a hangszobából, nem ismer önmagára, de mások se ismerik meg. Ilyen civil külsővel olyan ismeretlenül hat, hogy egyszer ki akarták utasítani a műteremből, mint valami idegent, akinek tilos a bemenet. Szabad óráiban, pedig ilyen kevés akad, bujja-falja a külföldi filmtechnikai szakkönyveket és szaklapokat. Valóságos élőlexikon. Ha álmából keltik fel, folyékonyan válaszol a legnehezebb kérdésre. Egyebekben ezer hold pipaestől piros az area és mit nem adna valamivel több hajért. Minden vágya, hogy meg-nősüljön. Előre keresztelte el a fiát Sinusnak, leányát Cosinának. Ez idő szerint köreit nem engedi zavarni, mert a körnek azonos területű négyszöggé alakítása lehetetlen problémáját igyekszik megoldani.

Lámpafajták a korszerű filmgyártás szolgálatában

Irta:
MAKAY ÁRPAD
filmoperatőr

Az amerikai világítástechnika alkalmazta legelőször az irányított fényt. A *cameraman* ahelyett, hogy az általános megvilágítás mellett oldal-, ellen- és élfényeket használna, a jelenetet különböző erősségű irányított fénycsóvákkal színezi. Ez a módszer nemcsak fény- és áram-megtakarítást jelent, hanem a valódiság, az élet és térszerűség hatását kelti a nézőben.

Ennek az eljárásnak eredményességét erre a célra épített különleges fényoszorók biztosítják. Ma már a fényoszorókat az irányított fény követelményeinek figyelembevételével gyártják. Az így előállított lámpák tulajdonságai:

Fényük egyöntetű, amit a különleges kiképzésű lencse biztosít.

Fénykiszugárzási szögük 4—40°-ig terjed, ami szabályozható anélkül, hogy a fényező egyöntetűségének rovására menne.

Teljesítményük: 1000—10.000 W. Visszaverő tükrük anyaga rhodium.

Lámpaházuk könnyűfémötvözet.

A müncheni *Arnold* és *Richter* cég egy ilyen újfajta lencsés fényoszorót hozott forgalomba. Ezt a lámpafajtát a chichagoi *Mole-Richardson* gyár már évekkkel ezelőtt gyártotta ugyan, de Európában inkább a müncheni cég révén lett ismeretes, miután 1938. januárjában megszerzte a lámpa gyártási engedélyét. Ezen a fényoszorón legjobban a lencse különlegessége vonja magára a figyelmet.

A lencse felületének koncentrikus bordázottsága a fénytörés törvény szerúsége alapján a rajta áthaladó sugarakat párhuzamossá és egyöntetűvé teszi.

Ennek a körbordás vagy *Fresnel*-féle gyűjtőlencsének előnyei az általánosságban használt plánkonvex lencsékkel szemben lehetővé teszik, hogy az operatőr mindennemű hátsóvilágítási feladatot — a korszerű

technikai adottság mellett — sikerrel tudjon megoldani.

A legnagyobb haladás a régivel szemben, a fény gazdaságosabb kihasználásában mutatkozik. Ezt részint ugyanazon rövid gyújtótávolság mellett a lencsét alkotó üvegsanyag kevesbítésével, részint a vetítőtükör megfelelő kiképzésével érték el.

A körbordás lencse az izzólámpa mögötti szférikus fém (rhodium) tükrökkel áll optikai összefüggésben. A tükör, amely 800°-os hőséget is kibír, anélkül, hogy megvakulna, az izzószázból hátrasugárzott összes fényt a körbordás lencsére összpontosítja, ami eddig a leg gazdaságosabb fénykihasználást jelenti. A lencse kényességét hőálló anyagával sikerült mérsékelni.

Szűkítés, azaz fényösszpontosítás esetén a közvetlenül kisugárzott fénykéve szöge 8°, míg a tükrökkel visszavert fénynyaláb 74°-os szöget zár be. Szórásnál, azaz fényerőcsökkentésnél a közvetlen sugár szöge 44°, a tükör visszaverési szöge pedig 104°. A lámpaház különleges alumínium ötvözte kizárja a bemelegedés által létrejövő pattogásokat.

Az *Arnold* és *Richter* cég kétféle nagyságban gyártja fényoszoróit: az AK típusú 1000 W teljesítményű 110 és 220 V-ra, és az MR 214 típusú 5000 wattosat. Az előbbi 13 kg, az utóbbi 40 kg, állvány nélkül. Hatásfoka 85%.

A *Bardwell* és *McAlister* amerikai lámpagyár „T5” jelzéssel 5000 W-os izzószálas újfajta fényoszoróval lepté meg a filmműtermeket.

A lámpa belső szerkezete egy 60 cm-es átmérőjű vetítő tükrökből, az izzólámpából és az előtte elhelyezett kis átmérőjű körbordás lencséből áll. Ez a lencse kettős célt szolgál, egyrészt megakadályozza a mellékfényeknek a lámpából való kijutását, másrészt láthatatlanná teszi a kivetített mezőben az izzólámpa fegyverzetének árnyékát.

Szórásnál és szűkítésnél az izzólámpát a körbordás lencsével egy differenciális meghajtó szerkezet

hozza mozgásba. Ennek az a feladata, hogy az izzószál a tükör és a lencse között mindig olyan helyzetet vegyen fel, amelyik a legelőnyösebb fénykihasználást biztosítja. A hátsó vetítő tükör, az izzólámpa és a körbordás lencse hasonló elhelyezése teszi lehetővé a fényszóró sugárának egyöntetűségét és teljes mellékfénymentességét 75%-os fénykihasználás mellett.

Egy új lámpafajtának elkészítésére az az elgondolás vezette H. Harrisont, hogy a nagyfelületű fényforrás emeli a kép térszerűségét.

Nagyerejű fényforrás elé egy különlegesen szerkesztett rácsot tett, hogy az a ráeső fény sugarakat a felveendő képre irányítsa. A rács fémlemezekből áll, amelyeknek elhelyezkedése ablakzsakura emlékeztet. Az egyes fémlemezek a rájuk eső sugarak irányára 45°-ot zárnak be. Hátról a fényforrásból jövő sugarak a fémlemez kifelé eső lapjára, majd a felveendő tárgyra vetődnek. A lemeztől visszavert fény a kétszeres fénytörés következtében teljesen szórt. A rácsra ferdén felülről eső fény sugarak a fémlemezek elülső lapjáról csak egyszeresen verődnek vissza, aminek az eredménye kevésbé szórt fény. A lámpa 80%-os hatásfokkal dolgozik.

Felvétel esetén természetesen több rács használata válik szükségessé. A fényerősség részint a rácsot alkotó fémszeletek hajlásszögének megváltoztatásával, részint magának a fényforrás erősségének változtatásával szabályozható.

Ez a berendezés külső felvétel esetén mint derítő lámpa is megállja helyét. Használható jellegzetesen borult külső jelenet bevilágítására is, mivel szórt fénye erre a célra különösen alkalmas.

Ujabb lencseösszetételű fényszóróval lepte meg a filmtechnikai világot Walter Strohm a 20th Century Fox műtermek főmérnöke a *Happy Landing* című Sonja Henie-film felvételei közben.

A feltalálót a lámpa megszerkesztésében az a cél vezette, hogy a lámpa és az általa megvilágított tárgy közti nagyobb távolságot úgy hidalja át, hogy a kivetített fényező éles határvonalait megtarthassa. E nagy távolság betartását az a törekvés teszi indokolttá, hogy egy gyorsan mozgó alakot, pl. egy korszolyázót könnyebben és pontosabban lehessen fénykévével követni, mint eddig.

LEGKÖZELEBBI MEGJELENÉSÜNK:

TARZAN GYŐZ!

A népszerű filmhős újabb kalandjai 8 fejezetben

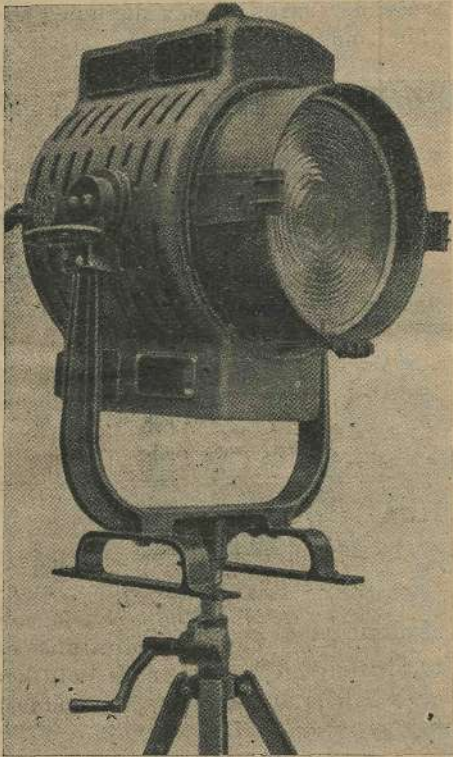
EDGAR RICE BORROUGH
VILÁGHÍRŰ REGÉNYE NYOMÁN

A CÍMSZEREPEBEN:
HERMAN BRIX
A VILÁG LEGJOBB ATLÉTAJA

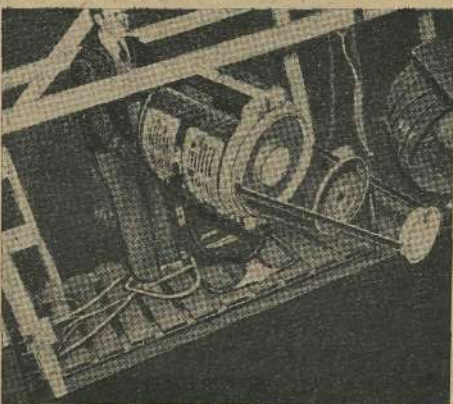

Művészfilm

Az ivlámpa (Mole-Richardson 170 típus) fényforrása előtti két gyűjtőlencse közül az egyik közvetlenül a fényforrás előtt, a másik tőle kb. 1 m-rel távolabb van. A fénykéve átmerőjét a két lencse közt lévő fényrekeszsel lehet szabályozni. A távolabb eső lencsét és a fényrekeszt egy vastartószerkezet rögzíti.

A müncheni Arnolt és Richter cég által gyártott 5000 W teljesítményű körbordás lencsés fényzó. Egyöntetű irányított fénye és a lámpaház tömör kivitele a korszerű jelenetbevilágítás minden követelményének megfelel.

„Mole-Richardson 170” jelzésű hosszú gyűjtőtávolságú, különleges esetekben használt fényzó. Sugárkéveje hosszú távolságokra hat anélkül, hogy a kivetített fénymező éles határvonalait elveszítené.

A gyár, érthető okokból, a lámpára vonatkozóan semmiféle műszaki adatot nem közöl.

Feltételezhető, hogy a hátsó lencse egyszerű kollimátor és a sugarak párhuzamosabbá tételét szolgálja. Az előlencse pedig vagy gyűjtő vagy szóró, de mindenképpen optikai kiegészítője a hátsónak.

Még valószínűbb az az elképzelés, hogy a két lencse mint lencserendszer dolgozik, de ekkor az eredő gyűjtőtávolság megrövidül, tehát rövidebb lesz, mint a hátsó lencséé. Ez ugyan csökkenti a lámpa célszerűségét, azonban két igen hosszú gyűjtőtávolságú lencsének az eredő gyűjtőtávolsága még mindig lényegesen hosszabb, mint egy plánkonvex lencsés fényzóé. A két lencsének az említett módon való elhelyezéséből kitűnik, hogy az egyik lencse csak mint korrekciós tényező járul a lencserendszerhez és csak a kivetített fénymező éles határait biztosítja.

Székely Sándor okl. gépészmérnök: Mit kell tudni a vetítőoptikáról? (Szerző kiadása, 1939. 7 oldal.)

A MAGYAR FILM multheti számában már megemlékeztünk Székely Sándornak egy másik füzetéről, amelynek technikai adatait részben megcáfoltuk, részben pedig elégtelennek találtuk. Ugy látszik, ezek az ismertetések ezentúl rendszeresen jelennek meg a miniszterelnöki 4950—1938 és 79000—1938. számú rendelet ellenére.

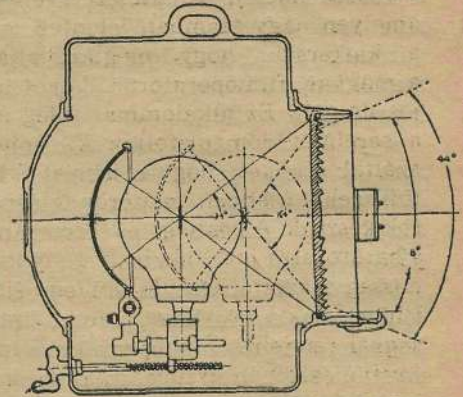
Ezúttal nem óhajtunk bővebben foglalkozni a technikai kritikával, amely teljesen hasonló volna a multkorhoz. Azért nem, mert a füzet technikai színvonala erre nem alkalmas. Bizonyításul egy kis részletet ragadunk ki. A 6-ik oldalon a vetítésnél fellépő optikai hibáknál a következő hiba is szerepel: Az objektív fordítva van a foglalatba téve. Az objektív úgy helyezendő a foglalatba, hogy a nyíljelzés abba az irányba mutasson, amelybe jelezve van.

Miért nem tetelezi fel szerző a mozgófénygépkezelő-tanfolyamot sikeresen elvégzett gépészekről mindjárt azt is, hogy ők az objektívet spárgával a lámpaház mögé kötik — elnézésből. Szerző úr, a vetítőoptikáról nem ezt kell tudni!

(Lohr Ferenc)

SAJTÓHIBA. Multheti számunkban A lipcei vásár filmtechnikai újdonságai című közleményünkbe két értelemzavaró hiba csúszott. A 10. oldalon az első bekezdés vége a következőképpen helyes: A mélyek részére egy nagy tölcser van, középen 2.5 m² kilépő nyílásfelülettel. A második sajtóhiba pedig a fotocelláról szóló ismertetés harmadik mondatában fordul elő, amely helyesen így hangzik: A rövidhullámú ultraviolett sugaraktól a hosszú hullámú infravörös sugarakig minden fényhatásra és különleges esetre szerkesztett fényvezérlő szervek kaphatók, melyek a kb. 40 éves tapasztalatok alapján a tökéletes megoldást adják.

A leírásból nem állapítható meg fényerősváltoztatása sem. Meg lehet, hogy az egész berendezést csak egy különleges alkalomra készítették, ideiglenes szerkezete legálább is erre enged következtetni.

A tükrös, izzólámpa és a körbordás (Fresnel) lencse helyzete és a fényvisszaverődés szöge szórás és szűkítés esetében.

A Bardwell és McAlister „T5” jelzésű lámpája. Az izzószál előtt tisztán kivethető a kisátmérőjű körbordás lencse. Ez biztosítja a kivetített sugár mellékfénymentességét és az izzólámpafegyverzet árnyékának eltűnését.

HIREK

AZ OPERATŐRÖK TARSASÁGA

április 4-én, szerdán este tartotta a szokásos hóeleji társasösszejevetelét, amelyen nagy számban jelentek meg a kartársak, hogy megtárgyalják, a magyar filmoperatőrök ügyes-bajos dolgaikat. Ez alkalommal főleg azt a sérelmet domborították ki, amely azáltal éri őket, hogy az iskolai oktatófilmeket újabban amatőrök s tanárok készítik. A beszélgetés során arra a határozatra jutottak, hogy a nyilvánosság számára készülő mindennemű filmet csakis hivatásos, kamarai tagsággal rendelkező operatőr készítsen, kivéve az olyan oktatófilmeket, amelyek különleges témájuknál fogva a filmet készítő pedagógus laboratóriumához vannak kötve. Az ügyben a *Magyar Filmoperatőrök Társasága* beadvánnyal fordul a *VKM Oktatófilm Kirendeltségéhez*. Itt említjük meg, hogy az operatőrök legközelebbi technikai előadása április 19-én lesz a Csokonay-utca 4. szám alatti helyiségben, míg a rendes hóeleji összejevetel május 3-án.

AZ OLASZ KÖVETSÉG FILMMATINÉJA

Az *Uránia* filmszínházban szerdán, április 5-én délelőtt tíz órakor a budapesti olasz követség filmmatinét rendezett meghívott vendégek részére. Megjelent gróf *Vinci* budapesti olasz követ és a követségnek csaknem valamennyi tagja. Először két filmhíradót mutattak be a spanyol polgárháborúról. Ennek keretében volt egy szép felvétel az olasz önkénteseknek *Franco* tábornok előtt történt felvonulásáról. A közönség lelkesen megtapsolta a jelenetet. A következő film az olaszok abesszíniai kulturmunkáját tárta fel. Készülő utakat, városokat, modern mezőgazdasági berendezkedést láttunk a jól sikerült képeken. A matiné második felében olasz városok műemlékeit mutatták be. A kitűnő felvételek hosszú sora varázsolta elénk *Róma*, *Milánó*, *Nápoly*, *Palermo* és a többi olasz város szépségeit.

KÖLTÖZKÖDÉSEK

Augusztus 1-én a filmkölesönzövállalatok szinte tömegesen hagyják el régi, filmházbeli irodahelyiségeiket és átköltöznek a kényelmesebb és modernebb New York-palotába. Értesülésünk szerint a *Hunnia*, *Photo-*

phon, *Standard*, *Központi filmhelyező*, *Palatinus* és még más vállalatok költözködnek augusztus 1-én.

A TOPRINI NASZ

a *Photophon* legújabb magyar filmje, amely nemrégén tartott szakmai bemutatóján olyan kimagasló sikert aratott, időközben a vidéken is levizsgázott. A kitűnő magyar újdonság Kecskeméten került színre a nagyközönség előtt és értesülésünk szerint felülmúlta a szakbemutató nagy sikerét is.

GYERMEKMATINÉ AZ URÁNIA-BAN

Húsvétvasárnap délelőtt 11 órakor az *Uránia Filmszínházban* nagy csokoládésos keretében mesemondó, bűvészek, bohócok, hasbeszélők és egyéb komédiásokon kívül tündérszép gyermekfilmek szórakoztatják a gyermekközönséget. A matiné iránti szokatlan érdeklődés miatt ajánlatos a belépőjegyekről mielőbb gondoskodni.

MAGYAR FIMBEMUTATÓ RIO-DE-JANEIROBAN

A riodejaneiriói magyar követség az elmúlt hónapban mutatta be a budapesti eucharisztikus kongresszusról felvett *Pax Vobiscum*, valamint a külföldön már mindenütt nagy sikert aratott *Hungária* filmeket. A társadalmi események lebonyolítására alkalmatlan nyári idény ellenére mintegy hatszáz főnyi előkelő közönség jelent meg *Szentmiklós* Andor m. kir. ügyvivő meghívására. Ott voltak az összes minisztériumok képviselői, nagyszámban diplomaták és egyházi kiválóságok, valamint a sajtó képviselői. Az előadás iránti érdeklődést fokozta és a filmeket különösen időszerűvé tette a pápai trónon beállott változás. A megjelentek elragadtatással nézték a bemutatott filmeket, többször kifejezést adva nagy tetszésüknek. A brazil és a magyar sajtó rendkívül meglehetősen közleményekben számolt be a bemutatóról.

SZTRAJKOLNAK AZ ERDÉLYI MOZIK

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári, temesvári, aradi és nagyváradai mozgóképszínházak vezetői közös elhatározással beszüntették a mozielőadásokat. Szerdától kezdve *egyetlen erdélyi nagyvárosi moziban sem lesz előadás*. Ennek oka az új adózási rendszerben keresendő. Az április 1-én életbelépett törvény sze-

rint megszüntették az eddigi hús százalékos látványossági adót és helyette átalányösszeget vetettek ki, mégpedig minden elsőosztályú mozira játszási naponként 2400 lejt. A mozitulajdonosok szerint *olyan súlyos adóterhet jelent az új rendszer, hogy ez a mozik tönkremenetelét jelentené*. A mozisok a jövő hét keddjén értekezletre ülnek össze Kolozsváron s ezen döntenek további magatartásukról.

AZ MFI MOZI ÚJ ELNEVEZÉSE

Nemrégiben megírtuk, hogy a *Magyar Film Iroda* most épülő mozijának — egy pályázat eredményeként — *MFI híradó mozi* lesz a neve. Mint értesülünk, az igazgatóság újabb pályázatot tűzött ki a mozi elnevezése ügyében és ez utóbbin az *MFI híradó filmszínház* elnevezés nyerte el a pályadíjat.

KULTURFILM

Hazatért a Ruténföld!

Múlt számunkban megemlékeztünk azokról a törekvéseknél, amelyekkel a német filmgyártás a német filmet a nemzet kulturális és történelmi fejlődésében és politikai céljaiban méltó szerephez és feladathoz juttatja.

Örömmel számolunk be ezen a héten a magyar film hasonló szerepéről. Az *Észak felé* című egész estét betöltő riportfilm után megjelent a régi Magyarország feltámadásának második állomásáról készült több mint 800 méteres riportfilm, mely *Hazáért a Ruténföld!* címmel honvédeink bevonulását ismerteti az erdőkben és sóbányákban gazdag Kárpátalja területére.

Beszámol a film a magyar honvédségnek a rendkívül nehéz időjárás mellett teljesített nagyszerű erőpróbájáról, mellyel a nehéz terepet igen rövid idő alatt példásan fegyelmet elnyomulással birtokba vette.

Úgy ez a film, mint az *Észak felé* című riport a magyarságnak az igazság diadaláért folytatott küzdelmében jelentős történelmi dokumentum marad a Magyar Film Iroda film-múzeumában, valamint a hadtörténelmi múzeumban.

A 800 méteres riportfilmet — melyet bizonyára ugyanolyan könnyes örömmel néz majd végig a nagyközönség, mint ahogy ősszel az *Észak felé*-t fogadta —, a honvédelmi mi-

nisztérium irányítása mellett Cserépy László, rendezésében egész operatőri gárda készítette. A képfelvételeket Horváth József, Kaulich Lajos, Megyer Tibor, Somkuti István és Zsabka Gyula forgatták, míg a hangfelvételeket a hangos autó hangmérnöke, Nagy László készítette. A felvételeket katonai szempontból Mammusich Lóránd és Bánáss József századosok irányították, míg a film összeállításában Aggházy Kamill ezredes és a Hadilevéltár tisztjei működtek közre.

Reméljük, hogy az ősszel megkezdett és most folytatott történelmi filmsorozat a ruténföldről készült filmmel nem ér véget, hanem minél előbb tovább folytatódik mindaddig, amíg a jogos magyar követelések ki-elégítésével a magyar igazság diadalának teljes filmjét nem mutatják be a magyar mozik vásznán.

Új német kultúrfilm-rendelet

A német kultúrfilmek gazdasági nehézségeinek leküzdésére és a kulturális színvonal emelésére 1939 március 27-én a német Birodalmi Filmkamarára elnöke, Lehnich professzor új rendeletet adott ki. A rendelet megállapítja, hogy kultúrfilmnek csak elismert kultúrfilmgyártó által készített kísérőműsor számít, melynek költségeit részben vagy egészben a gyártó maga, vagy a forgalmazó, vagy a Kamarától engedélyezett harmadik fedezte. Ennek szabályosságát a Kamara esetenként felülvizsgálja. Megállapítja továbbá a rendelet, hogy a fentiek szerint készült kultúrfilm vételára a birodalom területére nem lehet kevesebb, mint 8.000 márka. Ha ellenben a fentemlített harmadik készítette a filmet, akkor csak díjmentesen szabad a licenszet átengedni a kölcsönzőnek.

Minden kölcsönző tartozik egész estét betöltő összes műsorához kultúrfilmeket is beszerezni, melyet kétharmad részben a legalább 8.000 márkáért vásárolt filmek közül kell vennie, míg egyharmad részben beszerezheti az egyéb kultúrfilmanyagból. Feltűnő, hogy az 1937 július 1. előtt gyártott kultúrfilmeket a kölcsönzők már nem vehetik át.

Előírja a rendelet azt is, hogy minden kölcsönző filmjeinek hirdetéseként a játékfilmekkel együtt bemutatásra kerülő kultúrfilmeknek legalább a felét köteles szintén meghirdetni a cím vagy a tárgy megjelölésével.

Minden kultúrfilmgyártást előre be kell jelenteni. Hasonlóképpen minden megállapodás gyártók és kölcsönzők között kultúrfilmre vonatkozóan a Kamarához betérjesztendő. Minden külföldi vagy külföldinek számító belföldi gyártású kultúrfilmre vonatkozó forgalmazási megállapodás csak a Kamara jóváhagyása után lép életbe. Ugyanez vonatkozik a módosításokra vagy szerződés-felbontásokra is, ha azt a Kamara előzőleg már jóváhagyta. A Kamara elnökének jogában van kivételeket gyakorolni. A rendelet azonnal hatályba lépett.

OKTATÓFILM

Vetítés világos szobában

Érdekes újtásról beszélnek a székesfővárosi filmoktatás illetékes körei. Mint már beszámoltunk róla, az angol-magyar oktatófilmcsere elmélyítése céljából Erődi Kálmán dr. tankerületi főigazgató a múlt év decemberében többnapos tanulmányúton volt Londonban, ahol az angol oktatófilmgyártás és filmoktatás kérdésével ismerkedett meg. Az Oktatófilm Közlemények márciusi számában ismerteti Erődi főigazgató útjának eredményeit. Megállapítja, hogy a magyar oktatófilmgyártásnak az angollal szemben semmi szégyelnivalója nincs, sőt büszke lehet, mert a 25 éves multtal dicsekedő magyar filmoktatás majdnem mindenben előtte jár a sokkal rövidebb múltú angol oktatófilmszervezetnek.

Egy tekintetben mégis érdekes újítást talált Erődi főigazgató londoni útján: a nappali világítás mellett is kitűnően használható keskeny néma és hangos vetítőberendezést. A pedagógiai szempontból jelentős újítást a főigazgató előterjesztésére megkísérlik beilleszteni a magyar filmoktatásba is és értesüléseink szerint a székesfővárosi tanügyi ügyosztálya megvásárol egy nappali fény melletti vetítésre is alkalmas angol készüléket, hogy a tanerők és szakértők idehaza tanulmányozhassák a vetítőt. Minthogy a nappali fényben való vetítés problémájának megoldását pedagógiai szempontból igen jelentősnek tartják, az új gép érkezését oktatófilmkörökben általános várakozás előzi meg.

KESKENYFILM

Húsvétra teljes üzemben a keskeny mozik

Az elmúlt hetekben kibocsátott katonai behívók a keskeny mozikat is érintették, akik közül többen bevonultak fegyvergyakorlatra. Hasonlóképpen hazafias készséggel szállásolták el a mozhelyiségekben az átvonuló katonaságot az érdekelt községek keskeny mozisai. Ily módon részben katonai szolgálat, részben az elszállásolás miatt néhány keskeny mozi az utóbbi hetekben szüneteltette az előadásokat.

Értesüléseink szerint a bevonult keskeny mozisok az utóbbi napokban már kivétel nélkül leszereltek, a csapattestek pedig visszatértek állomáshelyükre, úgy, hogy a húsvéti ünnepekre az összes üzembehelyezett keskeny mozik megtartják előadásait.

AMATŐRFILM

A Magyar Amatőrfilm Szövetség közleményei

Szerkeszti: Dudás László
a „Pergő képek” felelős szerkesztője

Hangos-keskeny propagandafilm-bemutató.

A Baross Szövetség országos idegenforgalmi és fürdőügyi csoportja kedden, április 4-én este 7 órakor a szövetség székházában tartott előadása alkalmával dr. Szentkirályi Ákos röviden ismertette a bemutatásra kerülő propagandafilm, mely azzal a céllal készült, hogy ezzel is az idegenforgalmi propaganda egyik útját indítsák meg. Majd megkezdődött a Szent István emlékévként nemzetközi találkozója című propagandafilm első nyilvános vetítése. A filmet a debreceni repülőkatasztrófa alkalmával elhalt Zombory Vilmos és Pásztor István készítették. A tragikusan elhunyt Zombory Vilmos megmaradt felvételeit Pásztor István saját felvételeivel kiegészítve, kiváló műértéssel állította össze és szinkronizálta. A film kitűnően sikerült, úgy, hogy e két szaktudásban elsőrendű keskenyfilmesünk keze alól olyan magyar filmalkotás került ki, amely méltán növelni fogja a már amúgyis európaszerte ismert Pásztor István hírnevét. Különösen szépek a balatoni képei és a különböző népviseletekről más és más szemszögből készült felvételek.

Színesfilm Ruszinszkóról. Szövet-ségünk nagyszabású tervet dolgozott ki, hogy az őszi sikeres felvidéki filmjéhez hasonlóan, a Kárpátalja visszafoglalását is megörökíthesse, de most már színes filmen. Sajnos, ez a meglepetésnek szánt nagy ter-vünk, az érthetetlen mellőzés követ-keztében, nem valósulhatott meg. Szegényebbek lettünk egy kúrió-zumszámba menő értékes filmmel. A lengyel filmszövetségnek sem tud-tuk ezáltal ígérletünket teljesíteni, akik most vetítik a felvidéki bevo-nulásokról készített riportfilmünket. Hazánkban a színes filmezést csak az úttörő filmamatőrök végzik, akik eddigi munkásságukkal is értékes sikereket értek el. A legjobb szí-nesfilmes amatőrjeink: *Zombory Vilmos* (+), *Zsabakorszky Jenő*, *Mül-ler Albert*, *Pásztor István*, *Dudás László*, *Lénárd Endre* stb.

AZ UNICA. A filmamatőrök nem-zetközi szövetsége két díjnyertes magyar amatőrfilm, az UNICA központi filmtára részére való meg-örzés végett lemasoltatott. Az el-húnyt *Zombori Vilmos Tragédia* és *Redő Kálmán: Álom* című filmjeit érte az értékes kitüntetés.

A Magyar a Magyarért akció ja-vára a Szövetség Kalocsán vetítette az *Észak felé menetelünk* című fil-met. A Szövetséget Pfeiffer Gyula ny. h. államtitkár, elnök képviselte. A tavalyi zeneakadémiai bemutatók és a mostani kalocsai bemutató ke-reken 600 pengőt eredményezett a *Magyar a Magyarért* mozgalomnak.

A törökországi magyar követség, az amerikai és kanadai magyarok kérő levelei, hogy bemutatásra küldjük el az *Észak felé menetelünk* című filmünket, csak külső jelei a nagy sikernek. Sajnos, sok esetben nem tudunk a kérésnek eleget ten-ni, mert anyagiak és minden támo-gatás hiányában, a kívánt kópiák költségeit nem tudjuk fedezni. A sok-sok hivatalos elismerés és dí-cséret ellenére, úgy látszik, a szak-ma mostoha gyermekei vagyunk.

A
MAGYAR FILM
az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánium!

KINOTECHNIKAI TÁRSASÁG

SZERKESZTI:
POZSONYI GABOR DR

MEGHÍVÓ

A Magyar Kinotechnikai Társaság tisztelettel meghívja 1939 április hó 17-én, hétfőn d. u. 6 órakor a Kir. József Műegyetem Mezőgazdasági Géptári Tanszékének előadótermé-ben (Budapest, XI., Bertalan-u. 1.) tartandó ülésére, melyen *Hangvisz-szaadás, hangszórók* címen tart kí-sérleti bemutatásokkal és vetített képekkel egybekötött előadást *Kau-ser* János állami ipariskolai igaz-gató. Vendégeket szívesen látunk.
Tartalom: A jó hangleadás feltéte-lei. Telefonok. Mágneses

és dinamikus hangszó-rók. Hangdinamika.

Dr. Szabó Gusztáv
elnök,
műegyetemi ny. r. tanár.

TAGÖSSZEJÖVETEL. Április hó 3-án tartotta a Magyar Kinotechni-kai Társaság szokásos tagösszejöve-telét. A népes gyűlésen egyrészt a *Társaság* április havi programját, másrészt több időszerű filmtechni-kai kérdést vitattak meg.

HIRADOK

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

789. sz.

M. F. I.

1. Nagy területeket öntött el a Sajó és a Zagyva (MFI, Somkuti).
2. Egyetemi vitorlázó repülőgépek keresztelője (MFI, Zsabka-Nagy).
3. A kárpátaljai harcok sebesült-jei a fővárosban (MFI, Somkuti.)
4. A Mezőgazdasági Kiállítás ün-nepélyes megnyitása (MFI, Zsabka-Nagy, Horváth, Fe-kete).
5. Amerikai autóverseny csukott városi kocsikkal.
6. Az angol flotta gyakorlata az Atlanti óceánon.
7. Amerikai tekebajnokok meglepő rekorddobásai.
8. Nemzetiek bevonulása a felsza-badított Madridba.

PARAMOUNT HIRADÓ

XII. évf. 14. sz.

1. A newyorki világhiállításra ké-szült hatalmas acélszobor a szovjet épületére.
2. Vitorlás-bajnokság a finn öböl jegén.
3. Angol torpedóvető csónakok.
4. Kalapdivat New Yorkban.
5. Az angol flotta az Azurparton.
6. Hermann Lang német versenyző megnyerte a gépkocsi-nagy-díjat Panban.
7. A „Yankee Clipper“ Marseille-ben.

8. Prágai bábszínház.
9. Jégünnepély New Yorkban.
10. Tatarescu, a párisi román követ kereskedelmi szerződést ír alá.
11. Beck ezredes Londonban.
12. Hangszórókkal ellátott léggöm-bökkal folyó kísérlet, amelyek segítségével a rendelkezést nagy tömeg számára lehet is-mertetni Londonban.
13. Franco csapatai bevonulnak Mad-ridba.

FOX HANGOS HIRADÓ

XIII. évf. 15. sz.

1. Madrid bevétele.
2. Nemzeti ünnep Görögországban.
3. A „Tirpitz“ nevű német hadi-hajó vízrebocsátása.
4. A francia-román gazdasági szer-ződés megkötése.
5. Amerikai bombavető rajrepü-lése.
6. Egy kis dráma Colorado hegyei-ben.
7. Sport, ahogy az amerikaiaknak tetszik.
8. A hagyományos Oxford-Cambridge-i evezősverseny.
9. Motorcsónak-verseny a floridai partoknál.
10. Lang (Merceres-Benz) elnyeri a Pau-i nagydíjat.

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.

Telefon: 146-346

Lakás: XI., Fürj-utca 4. Tel.: 257-036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.

Telefon: 139-211

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386

H I V A T A L O S R É S Z

FILMCENZURA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6. TELEFON: iroda és pénztár: 183-072, elnök és ügyv. aleln.: 183-073

Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság

130—1939. eln. szám.

(Megjelent a BUDAPESTI KÖZLÖNY Budapest az 1939. évi március hó 19-től 25-ig tartott ülésein.)

Az Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság Budapest az 1939. évi március hó 19-től 25-ig tartott ülésein.

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Mesterdalnokok — előzetes** (Kentucky Moonshine — Trailer) (Fox) hangos reklám 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1938. évben készült, 80 m hosszú,

2. **Színiiskola — előzetes** (Dramatic Show — Trailer) (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 100 m hosszú,

3. **Asszonyok a rendelőben** (Young Dr. Kildare) (M. G. M.) hangos dráma 4 felvonásban a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1938. évben készült, 2.270 méter hosszú,

4. **Magyar világhíradó 787. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 262 m hosszú,

5. **58. sz. Trükkorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 20 m hosszú,

7. **A magyarnak munkát, asztalára sonkát** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 40 m hosszú,

8. **Szervusz Péter — előzetes** (Kárpát) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 115 m hosszú,

9. **20th. Century Fox hangos híradó XIII/13.** (Fox tönende Wochenschau) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 330 m hosszú,

10. **Paramount világhíradó 1939/12.** (Paramount Sound News) (Paramount) hangos riport 1 felvonásban, a Paramount filmgyárban 1939. évben készült, 415 m hosszú,

11. **Dalos híradó** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 37 m hosszú,

12. **Magyar világhíradó V. különkiadás** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 85 m hosszú,

13. **Az okos mama** (Stylus) hangos vígjáték 4 felvonásban a Hunnia filmgyárban 1936. évben készült, 2.298 m hosszú **normál mozgófényképeket**, valamint

14. **A német Északi-tengeren** (Deutsche Nordseeküste) (Reichsbahnzentrale) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, az R. D. V. laboratóriumban 1938. évben készült, 120 m hosszú,

15. **A mainzi dóm** (Über uns der Dom) (Reichsbahnzentrale) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, az R. D. V. laboratóriumban 1938. évben készült, 165 méter hosszú,

16. **Ünnepség Rothenburgban** (Ein Festtag in Rothenburg) hangos ismeretterjesztő

tő 1 felvonásban, az R. D. V. filmlaboratóriumban 1938. évben készült, 208 m hosszú,

17. **A sínek királynője** (Um das Blau-Band der Schiene) (Reichsbahnzentrale) hangos riport 1 felvonásban, az R. D. V. laboratóriumban 1938. évben készült, 138 m hosszú,

18. **Repülő vonatok** (Fliegende Züge) (Reichsbahnzentrale) hangos riport 1 felvonásban, az R. D. V. laboratóriumban 1938. évben készült, 235 m hosszú,

19. **Lüneburgi ezüstkincs** (Der Lüneburger Silberchatz) (Reichsbahnzentrale) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban az R. D. V. laboratóriumban 1938. évben készült, 140 m hosszú,

20. **Az Ahr völgye** (Wo der rote Wein wächst. Das Ahrtal) (Reichsbahnzentrale) hangos riport 1 felvonásban az R. D. V. laboratóriumban 1938. évben készült, 140 m hosszú,

21. **A behavazott Steiermark** (Aus der verschneiten Steiermark) (Reichsbahnzentrale) hangos riport 1 felvonásban, az R. D. V. laboratóriumban 1938. évben készült, 112 m hosszú,

22. **Drezda környéke** (Dresdnes Umgebung) (Reichsbahnzentrale) hangos riport 1 felvonásban, az R. D. V. laboratóriumban 1938. évben készült, 100 méter hosszú **keskeny mozgófényképeket**.

b) **Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképüzemekben szabad bemutatni:**

Szent István a magyarok első királya (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő film 1 felvonásban a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 260 m hosszú **keskeny mozgófényképeket**.

c) **Előadásra alkalmasnak találta, — de eltiltotta, hogy azon 16 évnél fiatalabb korúak jelen lehessenek:**

Szerelem zsarnoka (Serge Panine) (Deáfilm) hangos dráma 5 felvonásban, a Discina filmgyárban 1939. évben készült, 2.444 m hosszú **mozgófényképet**.

d) **Az engedélyokirat kiadását megtagadta:**

1. **3:1 a szerelem javára** (Kovács és Faludi) hangos vígjáték 2 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumban 1938. évben készült, 970 m hosszú **keskeny és**

2. **Lányok a lejtőn** (Le Ruisseua) (Reflektor-film) hangos dráma 5 felvonásban, az Agiman filmgyárban 1938. évben készült, 2.731 m hosszú **normál mozgófényképektől**.

e) **Külföldre kívinni engedélyezte:**

1. **A kormányzó Ruthénföldön** (M. F. I.) néma riport 1 felvonásban a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 75 m hosszú,

2. **A kormányzó Csapon stb.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Iroda laboratóriumban 1939. évben készült, 30 m hosszú,

3. **Baráti tüntetés** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban a Magyar Film Irodá-

ban 1939. évben készült, 50 m hosszú,

4. **Március 15.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 28 m hosszú,

5. **Szentmise Budapesten** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 30 m hosszú,

6. **Ruténföldön** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 150 m hosszú,

7. **Rozmaring — előzetes** (Harmónia) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 132 m hosszú,

8. **Péntek Rézi — előzetes** (Harmónia) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 130 m hosszú **mozgófényképeket**.

Budapest, 1939. évi március hó 25-én.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

Szerk. Üzen.

Kérjük azokat az olvasóinkat, akik a **MAGYAR FILM** legutóbbi számainak nem kapták meg, de igényt tartanak azokra, hogy szándékukat telefonon vagy levelezőlapon jelezzék be kiadóhivatalunkban.

r. k. Igen, mi is beleütközünk nap-nap után olyanokba, akikről csak most derült ki meglepetésszerűen hogy a r. k. hitfelekezethez tartoznak, magyarul: régen kitérték. Eddig ugyanis titokban tartották, most azonban már úgy érzik, hogy kérkedni is lehet ezzel a kellemes állapottal, de semmiesetre sem rezon továbbra is elhallgatni.

Kolléga. Valóban, az még nem fordult elő a magyar filmszakma történetében, hogy szeilemi munkát végző tagjai milliméter hirdetések útján hívják fel a figyelmet magukra. A jó borknak nem kell cégér. A jó dramaturgnak nem kell hirdetés. Azt telefonon hívják házhöz.

Írástechnika. Ismerjük a céget hírből, de csak a telefonszámát tudjuk. A neve és a közelebbi címe még a körlevélben sem szerepel. Mi oka lehet a két fontos adat elhallgatására, nem kutatjuk.

Vidéki mozi. Mi is olvastuk ezeket az úgynevezett előzetes filmkritikákat néhány vidéki lapban és felháborodtunk rajtuk. De ugyanakkor sikerült kikutatni, hogy kitől ered az ötlet és ki terjeszti a valóságban ezeket a meséket.

Híradó. Jelen voltunk mi is a tapsok és püsszegések idejében, amelyek főleg az egyik terézvárosi moziban hangzottak el. A tetszés- vagy nemtetszésnyilvánítás szabadságában áll ugyan a közönségnek, de ezek a tüntető tapsok a publikum egy bizonyos rétegének erkölcséről, hazafiasságáról és megbízhatóságáról tesznek tanúbizonyságot. A nagy tapsnak nagy püsszegés lesz a vége.

AZ UNIVERSAL FILM R.-T.

április havi megjelenései:

1.) **DEANNA DURBIN** legújabb filmje

Három kis angyal

(Ideiglenes cím)

JOE PASTERNAK produkció
Henry Koster (Kosterlitz) rendezés

FORUM megjelenés

2.) **ANDREA LEEDS** és **JOEL McCREA**
főszereplésével

Nőgyűlölő

FORUM megjelenés

3.)
Lázadó bálnavadászok

1100 méteres film

Főszereplő: **JOHN WAYNE**

Március 30-án megjelent az OMNIA-ban

Ajánlólevél

Főszereplők: **ADOLPHE MENJOU**, **ANDREA LEEDS**, **GEORGE MURPHY**,
CHARLIE Mc CARTHY és **MORTIMER**

SZAKMAI CÍMTÁR

- Adler Ferenc** moziberendezés és moziképviselet, VII., Erzsébet-körút 9—11.
- Afaphotó. V.**, Nádor-u. 12. T.: 110—190, 124—194.
- Alfa film**, VII., Erzsébet krt. 8. Telefon: 144—808, 140—028.
- Arany filmducco**, VIII., Dankó Pista u. 22. Tel.: 149—489.
- Atelier film**, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 333—736. Raktár a házban.
- Aurora film**, VII., Rákóczi-út 4. Tel.: 136—036.
- Beregi Ernő adm. szerv iroda**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 335—696.
- Brüglér Ferenc filmkölcsonzó**, VII., Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 138—031.
- Camera kft.**, VII., Erzsébet-körút 27. Tel.: 138—222.
- Cinema**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 137—570. Raktár a házban.
- Continental film**, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 133—532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Deák film**, VIII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 136—635. Raktár a házban.
- Diatyp laboratórium**, VII., Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145—304.
- Electra film**, XIV., Thököly-út 21. Tel.: 337—578.
- Eco film**, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 137—976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342—984.
- Elit film**, VII., Erzsébet-körút 24. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Engel Fülöp**, V., Sas-u. 7. Tel.: 184—005.
- Farkas I. M.** VIII., József-körút 19. Tel.: 132—805.
- Fehér Endre**, VII., Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 135—696.
- Filmatyp laboratórium**, XIV., Szentés-u. 66. Tel.: 296—371.
- Filmcenzúra**, IV., Eskü-tér 6. Tel.: 183—072, alemn.: 183—073.
- Filmexpress kft.**, VII., Erzsébet-körút 9. Tel.: 133—671.
- Filmfotó üzem**, VIII., Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130—805.
- Filmgrafika**, V., Klotild-u. 10/b. Tel.: 120—44. Típ: VIII., Tisza Kálmán-tér 14. Tel.: 145—966.
- Filmkamara**, VI., Andrassy-út 69. Tel.: 113—305.
- Filmreklámvállalat**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 142—081.
- Filmservice**, VII., Erzsébet-körút 9-11. T.: 144—888, 131—415.
- Fox film**, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 139—437, 131—658. Raktár: VI., Liszt Ferenc-tér 6. Tel.: 139—437, 131—658.
- Gevaert**, V., Deák Ferenc-tér 3. Tel.: 180—318.
- Grawatsch Ottó**, VIII., József-körút 71. Tel.: 145—193.
- Güttler Antal**, lásd: Palatinus film.
- Hajdu film**, XI., Horthy Miklós-út 70. Tel.: 258—058.
- Hamza film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297—999.
- Hangosfilmgyártó kft.**, V., Tatra-u. 12/b. Tel.: 119—382.
- Harmonia film**, VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 135—287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 142—984.
- Hebel Gyula szállító**, VI., Váci-út 1. Tel.: 115—947.
- Helikon filmvállalat**, VIII., Röck Szilárd-utca 24. Tel.: 133—705. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Hershdörfer J. filmvállalata**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 14—808, 140—028.
- Hirsch és Tsuk**, VII., Rákóczi-út 14. Tel.: 143—335. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.: 132—202.
- Hunnia filmhelyezője**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 132—828, 132—888, 336—737.
- Hunnia film rt.**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297—999.
- Íbus filmszállítás**, V., Bálvány-u. Tel.: 180—876.
- Kamara**, VI., Andrassy-út 69. Telefon: 113—305.
- Kárpát film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 340—350. Raktár a házban.
- Kino film**, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 136—942. Raktár a házban.
- Kodak**, V., Báthory-u. 6. Tel.: 114—158, 114—184.
- Kovács és Faludi laboratórium**, XIV., Gyarmat-u. 35. Tel.: 297—855.
- Kormos Miklós filmvállalata**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 133—036. Raktár a házban.
- Kovács Emil és Társa**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 145—948. Raktár a házban.
- Központi filmkezelő**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 144—863.
- Krupka filmgyár és laboratórium**, XIV., Bácskai-u. 29/b. Tel.: 296—741.
- Kultúr film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 137—438.
- Lajta Andor**, XIV., Thököly-út 75. Tel.: 297—076.
- Lux film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 143—195. Raktár a házban.
- Magyar Film**, VI., Andrassy-út 69. Tel.: 113—305.
- Magyar Film Iroda RT.**, IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146—346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146—343, játékfilmgyártás: 146—342, színészöltözők: 140—727, felirat-készítő üzem: 139—211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145—510. Fényképüzem: VIII., Sándor-u. 7. Tel.: 145—510.
- Magyar Film Otthon**, VI., Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122—463.
- MMOE**, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 136—005.
- Matador film**, VIII., Sándor-tér 2. Tel.: 132—774.
- Mátrai film**, VI., Podmaniczky-u. 9. Tel.: 118—456.
- Mester film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297—999.
- Metro-Goldvyn-Mayer**, VIII., Sándor-tér 3. Tel.: 144—424, 144—425. Raktár a házban.
- Milo film**, VII., Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 130—700.
- Mozgóképzemzeti rt. kölcsonosztálya**, VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 144—487, 144—488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144—486.
- Magyar Mozgófénykép-gépkezelők Országos Egyesülete**, VII., Rákóczi-út 50. Tel.: 337—598. (D. u. 2—4.)
- Művészfilm**, VII., Rákóczi-út 40. Tel.: 340—397. Raktár a házban.
- New York kávéház**, VII., Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 131—980, 131—981.
- Objectív film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 330—793.
- Oktatófilm kirendeltsége**, VIII., Csepreghy-u. 4. Tel.: 145—818.
- OMME**, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 145—873.
- Orbán-Márkus**, VII., Hársfa-u. 6. Tel.: 132—940.
- Pacséry László**, XII., Királyhágó-u. 16.
- Pajor Ferenc**, VII., Munkás-u. 3/b. Telefonhívó: 144—087.
- Palatinus film**, VII., Erzsébet-körút 56. Tel.: 133—453.
- Pallas film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 279—999.
- Pap film**, VII., Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 138—031. Raktár a házban.
- Paramount film**, VIII., Rákóczi-út 59. Tel.: 134—437, 140—522. Raktár a házban.
- Pásztor film**, VI., Nagymező-utca 22. Tel.: 123—773.
- Pátria film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 140—625. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349—414.
- Pegazus film**, II., Afonya-u. 11. Telefon: 151—441.
- Petsman Ferenc**, VIII., Mária-u. 19. Tel.: 136—449.
- Petsman László**, VI., Teréz-körút 3. Tel.: 112—890. Csillaghegy: 163—429.
- Photophon film**, VII., Erzsébet-krt 8. Tel.: 336—635.
- Phöbus filmkölcsonzó**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 131—562. Raktár a házban.
- Pictura film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297—999.
- Prizma film**, VIII., József-körút 9. Tel.: 133—064.
- Radó István**, VIII., József-krt. 9. Tel.: 133—064.
- Reflektorfilm**, VII., Sándor-tér 4. Tel.: 142—529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140—722.
- Rákosi Sándor**, II., Trombitás-út 26. Tel.: 167—194.
- Rex film**, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 139—978. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140—722.
- Seidl és Veress laboratórium**, XIV., Thököly-út 61. Tel.: 297—775.
- Sláger film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 143—195. Raktár a házban.
- Standard film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 333—797.
- Star gyár és műterem**, II., Pasaréti-út 122. Tel.: 164—287.
- Székely Sándor mérnök**, V., Pozsonyi-út 40. Tel.: 292—506.
- Tobis film**, VII., Erzsébet-körút 16. Tel.: 143—411.
- Ufa film**, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183—858. Raktár a házban. Telefon: 389—036.
- Unghár Sándor filmkölcsonzó**, VIII., Sándor-tér 2. Tel.: 132—774. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140—722.
- Unitas film**, VIII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 144—487, 144—488. Raktár: VIII., Kun-utca 12. Tel.: 144—486.
- Universal film**, VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 138—447, 138—448. Raktár a házban.
- Vánczi Dezső**, Magyar Film Iroda, IX. ker. Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 139—211. Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136—386.
- Vitagraph**, VII., Rákóczi-út 12. Telefon: 133—532.
- Wamoscher Béla dr. filmvállalata**, VII., Erzsébet-krt 8. Tel.: 136—635.
- Warner Bros. First National**, VIII., József-krt. 30—32. Tel.: 132—590, 142—464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144—317.
- Zenészerzők Szövetsége**, IV., Gerlóczy-u. 3. Tel.: 189—306.